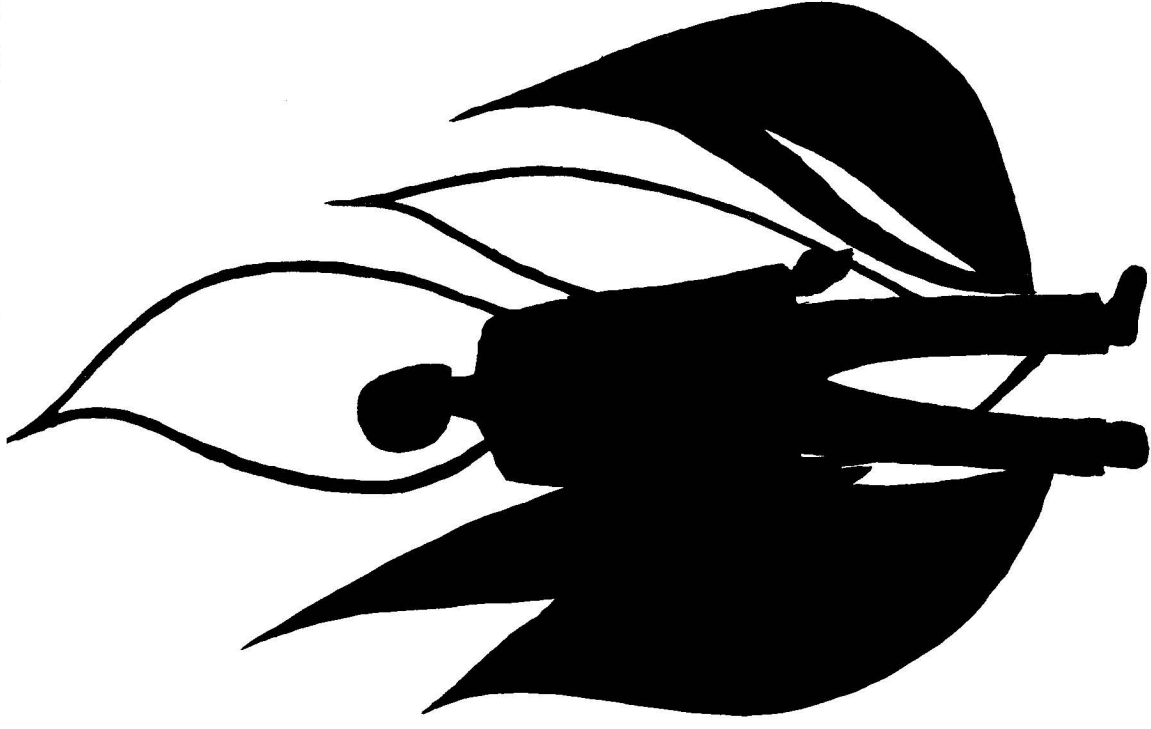

By M. G. FRAY and J. R. CHEYNE

IMWE-NO KULETA IMYEO

YA BANTU KULI KRISTU

Baptist Publishing House
OF THE BAPTIST MISSION OF ZAMBIA
P.O. BOX 1995 LUSAKA

IMWE-NO KULETA IMYEO
YA BANTU KULI KRISTU

Abalembe
niba, Marion G. Fray
naba
John R Cheyne

1. Lumbuleni insansa shimo ishaba mu kuba inte ya kwa Kristu.
2. Lumbuleni inshila shimo isho mwasambilila pa nuna ya aya masambililo, nefyo mulesubilo kuti efyo mukabomfya ifi fintu ifyo mwasambilila.

Amalembo ya kusambilila (Ica ntanshi shileni ifishilwa muli ba beshi abo mwasala muli Baibele yenu.)

1 Abena Korinti 15:3-4: "Pantu ica ntanshi nashilile imwe ni 'co na ine napokelele, ica kuti Kristu afwilile imembu shesu umwabela amalembo; kabili ukuti alishikilwe; kabili ukuti abushiwe pa bushiku ubwalenga shitatu umwalola amalembo."

Yohane 10:27-29: "Impanga shandi shumfwe shiwi lyandi, na ine nalishihibha, na sho shilankonka; na ine mpela kuli shene umweo wa muyayaya; kabili tashakonaika nakalya umuyayaya, kabili nangu umo takashisompole mu minwe yandi. Tata uwashipela kuli ine apulamo kuli bonse; kabili takuli uwingashisompola mu minwe ya kwa Tata."

Abena Efese 2:4-5: "Lelo Lesa pa kubo wacindama ku luse, pa mulandu wa kutemwa kwakwe ukwingi uko atutemenwe, kabili ifwe pa kuba abafwa mu mampulu, atulengele aba mweo pamo na Kristu (ni ku kusenamina mwapususukila.)"

Abena Kolose 3:5: "E ico mulenge fifwe ifya filundwa fyenu ifya pano nse; ubulalelale, ukukowela, umufimbila, ulwinso, bucilende, ulunkumbwa (e kupepo tulubi.)

Abena Roma 8:1-2: "E ico takuli nomba ukusekwa ku bali muli Kristu Yesu; pantu imbela ya bu Mupashi bwa mweo uwaba muli Kristu Yesu yandubwile ku mbela ya lubumbu kabili iya mfwa."

kabili apekala abaponta tekalapo; lelo mu malango ya kwa Yehoba e mwabo kubekwa kwakwe, ne fili mu malango yakwe afitontonkanya akasuba no bushiku. Aba ngo muti uwalimbwa pa tumilonga twa menshi, uutwale fisabo fya uko mu nshita ya fiko, kabili amabula ya uko tayalokota; conse ico acita cikale-ngwo kushuka" (Amalumbo 1:1-3).

(2) "Lelo abashilimuka bakabalika ngo kubalika kwe ulu; na 'balenga nge ntanda umuyayaya umuyayaya" (Daniele 12:3).

(3) "Uusende cipe ca mbuto, ukuya aleya no kulila; ukwisa akesa no tupundu, nasende myanshi yakwe" (Amalumbo 126:6).

(4) "Nga umo uwa muli imwe abulwa amano, alombe kuli Lesa upela fye kuli bonse ukwabulo kwebaula, kabili yakapelwa kuli wene" (Yakobo 1:5).

(5) "Lelo mukapokelela amaka ilyo ukeso Mupashi wa wamushilo pali imwe; kabili mukabe nte shandi mu Yerusalemu, na monse mu Yudea na Samaria, no kufika ku mpela ya pano nse" (Imilimo ya Batumwa 1:8).

(6) "E ico, nga imwe pa kuba ababi mwaishibo kupa abana benu ifya bupe fisuma, bushe Shinwe wa mulu takacishemo nga nshi ukupo Mupashi wa mushilo ku mulomba?" (Luka 11:13).

(7) "E ico kabiyeni, kalengeni aba nko shonse ukuba abasambi, mulebabatishisha mwi shina lya kwa Tata ne lya Mwana ne lya Mupashi wa mushilo: mulebasambilisha ukubaka fyonse ifyo namwebele. Kabili, moneni, ine nakulaba na imwe ukufika na pa kupwa kwa nshita" (Mateo 28:19-20).

AWALEMBO YA KUPITULUKAWO NA YAKUSAMBILILA

Isambililo 12

I F I L I M O

ISAMBILILO 1: Umulimo wa kuleta imyeo ya bantu kuli Kristu.....2

ISAMBILILO 2: Ukuteyanya ifyakubomfya mu kuleta imyeo ya bantu kuli Kristu.....7

ISAMBILILO 3: Umweo wa kwa kaleta wa myeo ya bantu kuli Kristu.....13

ISAMBILILO 4: Ifyo mwingabomfya Baibele yenu.....19

ISAMBILILO 5: Ifyakumwafwilishako ukupela mbila nsuma ku bantu nafimbi ifinga mwafwilishako.....22

ISAMBILILO 6: Ifya kucita ilyo akumana no muntu uushilapokelela Kristu.....31

ISAMBILILO 7: Ukushimike Landwe Lisuma.....35

ISAMBILILO 8: Ukwafwilisho muntu ukuti aisalile ukupokelela Kristu mu mutima wakwe.....40

ISAMBILILO 9: Ifyo ali nokucita ku mafindisho aya bufi.....44

ISAMBILILO 10: Ifyo ali no kucita ku kusosa ku muntu uutila ali ne milimo iingi, nangu ukuti ali nokuya ku kumona bamo.....49

ISAMBILILO 11: Umulimo wa kwa kaleta wa bantu kuli Kristu, wa kusungo mweo wa musambi umupya.....58

ISAMBILILO 12: Ifilambu mu mwina Kristu mupya.....64

Ukuleta imyeo ya bantu kuli Kristu takwaba ukufwa-ya kwa mano ya muntu ukuti aletungulula bantu bambi ukulacita fintu afwaya. Lelo kwaba e kuteyanya kwa kwa Lesa ukwakupusushishamo imyeo ya bantu iilefwila mu nshila sha lubembu. Caba icalinga ukuti abana ba kwa Lesa balecita ukupitila mukulashimikilako aba nabo pa fyo bamona ifyo Kristu abacitila mu mitima yabo. Kuti twaba abanakilila, nangu abakoselela, lelo twaba icipande ca kuteyanya kwa kwa Lesa. Nga ca kutila twaba abena Kristu aba cine, lyena ninshi tukalapelo bunte.

E co naka katabo kalembeelwa pakuti kamyafwilisheko ukumona ukuteyanya kwa kwa Lesa, no kwisushe cifulo cenu ukulingana na mu nshila iingasekesha Yehoba. Ici citabo tacalembwa mu kutila cikamyafwilisheko "ukushitise myeo ya bantu kuli fimo fimo" iyoo. Lelo caba ubwafwilisho bwakumilanga ifintu mulingile ukucita pa kuleta bantu abaluba kuli Kristu, ukulinga na ne fyo Baibele yalanda - kwipusukilo ilyo Yehoba ateyanya.

Na pa kulemba aka katabo, twabomfeshe amalemba ya mu fitabo ifingi, kabili tuletotela bonse abatwafwili-sheko ukuti.kalembe.

Nine B.F. na J.C.

nokube nte ishakosa sana sana.

1 - Insansa sha kuba ifi busa fya kwa Kristu.

(1) Insansa sha kupelwa ishuko lya kuba abana ba kwa Lesa. Yesu aebele abasambi bakwe ukutula alebatuma nge fyo Wishi amutumine ukwisa pano isonde (Yohane 20:21). E ico tulaba pamo na Kristu muli aya maka no kulapelo bunte kuli abo abaluba.

(2) Insansa shakuba bamo mu matontonkanyo na mu mitima (Abena Filipi 2:5-9). Nefwe bene tulingile no kuba na matontonkanyo ayo Yesu ali nayo ilyo aipele ukufwila fwe ba pano isonde. Pantu nga ca kutila Yesu afwilile aba bembu, cine cine ifwe tulingile ukuba no mweo pa kuti tukabashimikile Icebo cakwe Abena Filipi 3:10: "Ndefwayo kwishiba wene, na 'maka ya kubuka kwakwe, no kukumako ku fya kucula fyakwe, ukubo wapalana nankwe ku mfwa yakwe." E ico, twaba bamo na Kristu.

(3) Insansa sha kuba na maka ya kwa Shifwe na Kristu. Imilimo ya Batumwa 1:8: "Lelo mukapokelela amaka ilyo ukeso Mupashi wa mushilo pali imwe; kabili mukabe nte shandi mu Yerusalemu, na monse mu Yudea na Samaria, no kufika ku mpela ya pano nse." Yesu atumine Mupashi wa Mushilo ku bena Kristu ba ntanshi ukuti bakabombe umulimo umo - Bakabe na maka yakushimikile cebo ca kwa Shikulu wabo. E ico, nge fyo fine Kristu apela uwatetekela amaka ukupitila muli Mupashi wakwe uwa Mushilo, alasanguka cibusa wa kwa Kristu uwa maka nangu icibombelo ca kwa Yesu ica maka. Yangu, ifyo cawama.

2 - Insansa sha bulayo bwakwe ubwacindamisha kuli ifwe.

(1) "Alishuko muntu uushendela mu mano ayapanda ababifi, kabili mu nshila ya babembu temininamo

mube no mweo mwi shina lyakwe pa kutetekela."

1 Yohane 5:13: "Nembele ifi fintu kuli imwe, nati mwishibe ukuti muli no mweo wa muyayaya, mwe batetekele shina lya Mwana wa kwa Lesa."

Abena Roma 8:38-39: "Pantu ndesubila, ndeti, nangu ni mfwa, nangu mweo, nangu ni bamalaika nangu ni bamulopwe, nangu fintu ifyabapo nangu fintu ifikesabako, nangu fya maka, nangu kusansama nangu kushika, nangu icibumbwa cimbi, te kuti cibe na 'maka ya kutupatulula-ko ku kutemwa kwa kwa Lesa ukwa muli Kristu Yesu Shikulwifwe."

Yohane 3:19: "No bu e bupingushi, ubwa kuti ulubuto lwaisa pano isonde, na 'bantu batemenwe imfifi ukucila ifyo batemenwe ulubuto; pantu imilimo yabo ya bubifi."

Ukusokolola 20:15: "Kabili ngo muntu tasangilwe nalembwa mwi buku lilya lya Mweo, aposelwe muli bamba wa mulilo (iyi ni mfwa ya cibili, bamba wa mulilo.)"

Isambililo 12

IFILAMBU MU MWINA KRISTU UMUPYA

Ma mufyala ulubuto ulwa mutengo uwapa mulu. Uku e kufishilishiwa kwa bulayo bwa kwa Lesa muli imwe. Pantu fwe bena Kristu twalifyelwe cipya cipya mu kutila tukese 'ba ing'anda ya kwa Lesa. Ngefyo ali alebomba no kwikala muli ifwe, nefwe bene tulasanguka inte shakwe. Ifi e fifwile ukucitika. Tuli inte nga ca kutila Shikulu aba muli ifwe. Pantu lyena alapelo bunte mukati kesu. Ifyo catuwamina ukuti twaba inte shakwa Kristu! Natumone pa busuma bwa kuba inte sha kwa Kristu. Nalimo pa numa ya kufisambilila tuli

ISHIWI LYA NTANSHI

Ukuleta imyeo ya bantu kuli Kristu takwaba ukufwaya kwa mano ya muntu ukuti aletungulula bantu bambi ukulacita fintu afwaya. Lelo kwaba e kuteyanya kwa kwa Lesa ukwakupushishamo imyeo ya bantu ilefwiwila mu nshila sha lubembu. Caba icalinga ukuti abana ba kwa Lesa balecita ukupitila mukulashimikilako aba nabo pa fyo bamona ifyo Kristu abacitila mu mitima yabo. Kuti twaba abanakilila, nangu abakoselelela, lelo twaba icipande ca kuteyanya kwa kwa Lesa. Nga ca kutila twaba abena Kristu aba cine, lyena ninshi tukalapelo bunte.

E co naka katabo kalembelwa pakuti kamyafwilisheko ko ukumona kuteyanya kwa kwa Lesa no kwisushe cifulo cenu ukulingana na mu nshila iingasekeshu Yehoba. Ici citabo tacalembwa mu kutila cikamyafwilisheko "ukushitishe myeo ya bantu kuli fimo fimo" iyoo. Lelo caba ubwafwilisho bwakumilanga ifintu mulingile ukucita pa kuleta bantu abaluba kuli Kristu, ukuli-ngana ne fyo Baibele ya landa - kwipusukilo ilyo Yehoba ateyanya.

Na pa kulemba, aka katabo, twabomfeshe amalemba ya mu fitabo ifingi, kabili tuletotela bonse abatwafwilisheko ukuti kalembwe.

Nine B.F. na J.C.

IMYE, NOKULETA IMYEO YA BANTU KULI KRISTU

Isambililo 1

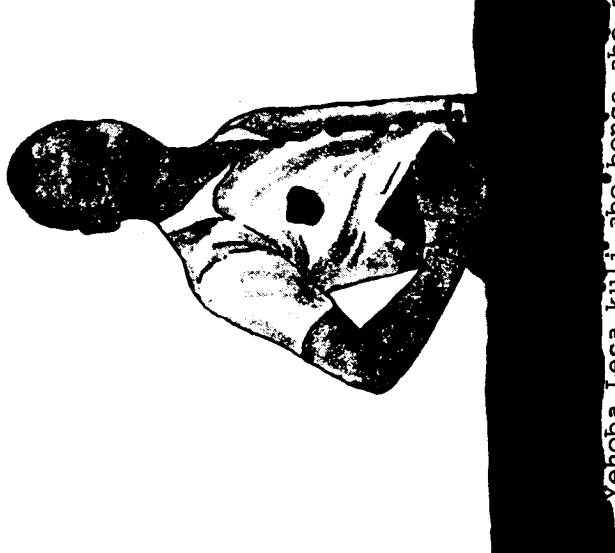
U MULIMO WA KULETA IMYEO YA BANTU KULI KRISTU

Pakuti ilandwe Lisuma lishimikwe, Lesa ali no kusala uwa kumulandilako. Nga alefwaya, nga salile aba ngeli nangu ba malaika ukuti e bengashimikile Mbila Nsuma iye pusukilo, lelo te fyo alefwaya, na kalya. Asalile ukubomfya abantu bakwe. E ico, ishibeni:

- 1 - UMULIMO WENU UWAKULETA IMYEO YA BANTU KULI KRISTU
Bushe mwalitala amumfwako ubusuma ubufuma mu kushimikile landwe
lisuma ku bantu bambi?
Cine cine shaba ni
nsansa ishikalamba nga-
nshi. Shipelwa fye ku
bana ba kwa Lesa aba
citetekelo, abashimike
Landwe Lisuma ku baluba.
Caba ica cindama
ukumonoko muntu umbi
apokelela Kristu, no
kukakulwa ukufuma mu
minyololo ya mfwa ya
lubembu. Bushe mwali-
tala amumonako kuntu
umuntu apita ukufuma ku
mfwa ukuya ku mweo?

Ta caba fye ica
kumiletelele nsansa, lelo
caba e mulimo wenu.
Imwe mwaba abakwiminina-
ko no kulan dilako

Yehoba Lesa kuli abo bonse abo amiletela cila bushiku.
Te mulimo untu mwinga kano 'kucita. Pantu alanda fye

bantu abengi.

- (2) Balingile ukukoseleshiwa ukusangwa kwi kalashi lya abo abapokelela Kristu nomba line. Pali ii ine nshita, epo mwingabalanga ne fintu ifisuma ne fitabo fya kwa Kristu. Icilonga-nino cenu cilingile ukubafwaila aya mabuku.
- (3) Umwina Kristu umupya alingile ukukoseleshiwa ukulatandala noyo uwakosa kale.
kabili mulingile ukumpele nshita ya kushimike fya mucitikile ilyo asumine Kristu ngo Mupusushi wakwe, kuli abo abo muletandalila:
- (4) Mulimo wenu nomba ukutungulula uyu mwina Kristu umupya mukwishibishe fyebo fya kwa Kristu, ilyo aletungululwa no Mupashi wa Mushilo no kulasule fyalubembu cila bushiku (Abena Roma 6:11, na bena 1 Korinti 15:31).

AMEPUSHO YAKUPITULUKAMO NA MALEMBO YA KUSAMBILILA

Isambililo 11

1. Lembeni ifilengo kuti ifwe tulefwaisha ukulakose-leshako abena Kristu ukuti bailunde ku cilonganino no kuti ba batishiwe.
  2. Lumbuleni ifintu 'fine ifilingile ukucitwa ilyo muntu asala Yesu ukuba Shikulu wakwe.
  3. Tulondolweleniko ifyacitike ilyo mwalepelo bunte ku muntu uuli onse pa nshita mwalesambilila ici citabo. Finshi ifyaishile citika ku ntanshi?
  4. Bushe pa numa ya kusala kwa kuba na Kristu ukwa munenu, finshi ifyo mulingile ukucita?
- Amalembo ya kusambilila (Ica ntashi shileni ifishilwa mu ma beshi ya muli Baibele yenu.)

Yohane 20:31: "Lelo ifi fyalembwa ukuti mutete-kele ukuti Yesu e Kristu, Umwana wa kwa Lesa; no kuti

- (3) Ukulabapepelako cila bushiku 1 Abena Tesalonika 1:2: "Tutotela imwe bonse kuli Lesa pe, pa kumulumbula lyonse mu mapepo yesu."
- 2 - IFYO MULINGILE UKULACITA ILYO MULEBAKONSELESHA
- 1 - Pa nshita basala ukupokelela Kristu.
- (1) Bafweniko ukuti bashininkishe ukwishiba ifyo basala nefyo Yesu abacitila (1 Yohane 5:13).
Kuti baishibo kutila abapususha (Yohane 20:31).
- (2) Balangeni ukupitila mu malembo ukutla na basanguka ifilengwa (icilengwa) ifipya (2 Abena Korinti 5:17), no kutila nangu ubwesho bukese mukubafumya muli Kristu, balikwata amaka yakubucimfya (1 Abena Korinti 10:13, na 1 Yohane 5:4-5).

- (3) Bakoselesheni ukuti nomba baba mu minwe ya kwa Katula. E wakulabasunga. Yohane 10:27-29: "Impanga shandi shumfwe shiwi lyandi, na ine nalishiishiba, na sho shilankonka; na ine mpela kuli shene umweo wa muyayaya; kabili tashakonaake nakalya takashisompole mu minwe yandi. Tata uwashipela kuli ine apulamo kuli bonse; kabili takuli uwingashisompola.mu minwe ya kwa Tata."

apa buta ukutla, "Mukaba inte shandi..." Nga cinshi ici ngalesha Shikulu Yesu ukusubilo kuti umuntu apelo bumi bwa pee, uyo u o apele fyuma fya mu mulu ukuti aleshimikile Mbila Nsuma ku babye?

Ukutenwa uko mwakwata kuli Yesu Kristu e kwinga-myebo kuti musose amuti "Ee, mwe Shikulu, ndi nokumukonka. Ndi nokusanguka inte yenu." Muli ii nshila, emo mukafikilishisha ukuteyanya kwa kwa Yehoba pe pusukilo lyenu-ukulaikala nge nte yakwe (2 Korinti 5:14-15).

2 - IFUNDE LYENU ILYAKULETA BANTU KULI KRISTU

Mulingilo kwishibo kutila ifunde lyenu te lyakutla imwe mulepelo bunte. Lelo lya kutila mulekonka Shikulu Yesu Kristu no kusanguke inte yakwe. Alimi-layo kuti nga mwa mukonka, ali no kumicito kuti mube aba kwikata bantu nangu abalondo ba bantu (Mateo 4:19). Nangu ukutla "... Lelo mukapokelela amaka ilyo ukeso Mupashi wa Mushilo pali imwe: Kabili mukabe nte shandi..." (Imilimo ya Batumwa 1:8).

Ukupelo bunte mulimo untu mulingile fye "ukuba." Te cintu ico mwingacita. Lelo mulingile ukuba nangu ukusanguka ukuti mube inte ya kwa Kristu. E ico, ilyo mwasalo kukonka Shikulu Yesu, ipeleni kuli wene, nao ali no kwisusho mutima wenu ku Mupashi wa Mushilo, no kumisanguke nte yakwe. Nga cakutla mwasanguke nte ya kwa Kristu ukupitila mu kwishiba, mwaliplwe funde lya ku mukonka no kutendeko kushimikile Landwe Lisuma pa fintu amicitila mu mweo wenu.

Baibele iletusoko kutila nga ca kuti twakano kucenjeshako aba bembu, elyo kabili baisafwila mu fibi fyabo umulopa wabo uli no kuba pa mitwe yesu (Esekiele 3:18). Cine cine mwaliplwe funde ilya cindamisha.

3 - ICILANGILO CENU KU KULETA IMYEO YA BANTU KULI KRISTU.

Shikulu Yesu e cilangilo cenu ku kupelo bunte.

Pantu lyonse fye ena aleshiba fintu abantu balekabi-
la, Talesakamana pa mitundu nangu icifulo ca muntu pa
ncito. Lelo aletele abasonkeshi, abalondo be sabi,
kafundisha wa mafunde, umupupu pamo pene no mu ncende,
kuli Wishi ukuti bapokelele umweo wa pee. Alebomfye
nshila shonse isho aishibe. Alesambilisha amabumba ya
bantu. Aletandalila cila ng'anda. Alebomfye nshimi
ne filangililo. Alepelo bunte pa nshita ya kulye filyo.
E ico, Yesu e cilangililo cenu ica kube nte iya cine
apali ponse ku ba pano isonde (Luka 19:10).

Kabili Yesu alefunda na basambi bakwe ubunte fintu
bwaba, e ico alibatumine ukuya balepelo bunte babili
babili (Luka 10:1).

4 - AMAKA YENU AYA KULETA IMYEO YA BANTU KULI KRISTU

Pa kuti mube inte iya cine, Yesu ali milayo kuti
ali no kuba nenu kabili no kumipela maka aya kumikose-
lesha. "... Kabili, moneni, ine nakulaba na imwe
ukufika na pa kupwa kwa nshita" (Mateo 28:20). Ifyo
caba icawamisha pa kuti Kristu alimipela maka ya
kumikoselesha, na mapalo! "Lelo mukapokelela amaka
ilyo ukeso Mupashi wa Mushilo pali imwe, kabili mukabe
nte shandi..." (Milimo ya Batumwa 1:8). Aya amaka ya
Mupashi wa Mushilo aya kulapelo bunte yasokolola Kristu
(Yohane 15:26), yalatushinina ku lubembu lwesu
(Yohane 16:8) kabili e yatulengo kuti twishibishe ifya
ku Mupashi (1 Korinti 2:10). Ilyo nomba mwasanguka
abalinga ukubomfwa (Ilyo mwapose membu shenu shonse no
kuipela kuli Yesu Kristu), Shikulu ali no kwisusho
mutima wenu ku Mupashi wakwe. Iyena mukapelwa maka
ya kulapelo bunte. Shikulu lyena akalashimika
ukupitila muli imwe.

Mulingile ukusambililo kubika amaka pamo pene na
mano yenu pali Kristu no kulaba aba cumfwila kuli wene.
(Pa numba ya kubelenga ici cisambililo, belengeni
Yohane 15 nokulomba Mupashi wa Mushilo ukuti amwafwili-
sheko ukwishibisha fintu mulebelenga, Uwamisala ukuba
aba kumulandilako ni Yehoba Iesa. Ielo, Yehoba e

Yuda 24, na bena Roma 8:38-39.

- (4) Fwailisheni fimo fimo pa bantu muleshimikilako
icebo ca kwa Iesa, lembeni pa kapepala.
- (5) Lombeni nabo ukutotela Iesa pakubapususha.
- (6) Bebeni ukuti baye mukushimikilako abana babo na
bantu abashala pa fintu ificitike kuli bena
(Mateo 10:32-33).
- (7) Ishibisheni ba Pasta wenu nangu abekala mu ncende
pamo pene nabo mwa cilashimikile cebo ca kwa Iesa
ukuti bakalebafwilishako mu fya ku mupashi.

2 - Ukutandalila kwa cibili (Ilyo inshiku shibili tashilapwa.)

- (1) Mubapeleko utupepala twakulabelenga.
- (2) Bafwilisheniko ukusambilila Baibele. Nangu
balangeni isukulu Iya Baibele ilingabafunda
icebo ca kwa Iesa mu nkalata. Ukubakoselesha
ukulabelenga Baibele cila bushiku beka ecika-
nkala sana sana. Kuti mwabebo kuti balebele-
nga capitala umo muli Amalumbo na umbi muli
Yohane cila bushiku.

- (3) Bebeni ukuti bailunde ku bena Kristu ba mu
cilonganino cenu nangu icilonganino conse
icitetekela mu kufunda kwa Cipingo Cipyu.

- (4) Poseni inshita mwipepo nabo, no kubebo kutila
baleba na mapepo mu ncende nangu mu ng'anda
yabo.

3 - UKULAKULAKULILAKO UMUYE NSHIKU.

- (1) Mu fintu ifingi umwina Kristu umupya alingile
ukutungululwa kuli uyo uwa kula kale, no
kulabatandalila no kulapepa nabo ilyo mulesa-
mbilila Baibele mu milungu isano na umo. Ici
kuti ca mwafwa nga ca kutila abapokelela
Kristu nomba line baletino kuyalongana na

lamo muli imwe pa mulandu wenu."

(6) Tulingile ukuba nga Kristu muli fyonse ifyo tucita pa kutila abantu bakamone Kristu mu butumikishi bwesu. 1 Abena Tesalonika 1:6-7: "Kabili imwe mwai-shileba abapashanya ifwe na Shikulu, apo mwapokelele icebo mu bucushi ubwingi, pamo no kusekelela mu Mupashi wamushilo. E ico imwe mwabe ca kumwenako ku batetekela bonse aba mu Makedonia na mu Akaya."

(7) Nga ca kuti tulefwayo kutwalilila, tulingile ukuipela, ukulapela, ukubelenga Baibele, ukuifina (ukukana 'lya mu nshita shimo shimo) no kuba mwisenge na Yesu Kristu. Imilimo ya Batumwa 2:42: "Awe balecincila mu kusambilisha kwa batumwa na mwi senge kabili mu kumokaulo mukate na mu mapepo."

(8) Fimo fimo ifilingile ukucita:

1. Ukulabatandalila sana sana. Imilimo ya Batumwa 15:36: "Awe ilyo shapite nshiku shimo, Paulo atile kuli Barnaba, Tubweleleko tepempule aba bwananyina mu minshi yonse umo twabilile icebo ca kwa Shikulu, tumone ifyo baba. Ne Milimo ya Batumwa 18:23: "Kabili ilyo apishako inshita, afumineko, aile alepita mu calo ca Galatia na Frugia, alekoselesha abasambi bonse."

2. Ukulabakoselesha no kubalumbanya mu finto ifilungeme. 2 Timote 4:2; na Abena 1 Tesalonika 3:1-2. "Bile cebo, cincila inshila iyene ne nshita iishiyene, ebaula, kalipila, konkomesha, mu kutekanya konse na mu kusambilisha" (2 Timote 4:2).

"E ico pa kufilwo kushipikishapo kabili, twatile cisuma ukushiwa fweka ku Atena, kabili twatumine Timote, munyinefwe kabili kapyunga wa kwa Lesa mu mbila nsuma ya kwa Kristu, ku kwikasha imwe no kumukoselesha ku kutetekela kwenu" (1 Abena Tesalonika 3:1-2).

wingabombo mulimo wa kupusussha bantu. Iyena e lintu ne mwe bene mukesushiwamo no Mupashi wa Mushilo. Baibele itila, "Kabili mwikoliwa mwangashi, pantu e kuiposaika, lelo isulenimo Umupashi" (Abena Efese 5:18). E ico, ifwe tulasanguka ifibombelo ifyo Mupashi wa Mushilo abombelamo nangu ababomfi ababomela ca pamo na Mupashi wa Mushilo. "Awe ilyo bukesa Ubukota, ubo nkatuma kuli imwe ukufuma kuli Tata, Umupashi wa cine uufuma kuli Tata, wene akashimiko bunte, awe na imwe mulanshimiko bunte..." (Yohane 15:26-27). Mupashi wa mushilo pamo pene na imwe, mwaba inte sha kwa Shikulu Yesu.

Ilipusho ni li - kuti mwaisulamo shani no Mupashi wa Mushilo? Kuti mwasango bwafwilisho ukupitila mu kucite finto fitatu ifi ifili panshi apa:

(1) Mulingile mwalapile membu shenu shonse nokulomba ifyalembwa muli 1 Yohane 1:9. Cinshi mwingayebelele membu kuli Shikulu? Esaya atila, "Lelo amampulu yenu e yapatulanya pa kati ka imwe na Lesa wenu; imembu shesu eshafise cinso cakwe kuli imwe, ku kuleka abulo kuumfwa" (Esaya 59:2). Nga ca kuti mukati ka mitima yenu muli ulubumbu, lyena Lesa takatale amubomfya. "Nsaminwo bulungami mu mutima wandi, Shikulu nga taumfwile," (Amalumbo 66:18). Bushe ukuyebelele membu cipilibula shani? Calola mu kutila, imwe mwalumbule membu shenu fintu shaba kuli Shikulu wenu. Tamufwile kufisa nangu shimo lelo leteni shonse kuli Shikulu wenu uwaishilefwa pa mulandu wa imwe. Nga cakutila ulubumbu lwenu lwali na ku muntu umbi, lyena ninshi mulingile ukutila muyelomba ubwelelo, ukufuma kuntu ali. Bushe ifi efyo mwacita? Cintu icisuma ukulembe "fibi fyonse ifyo mwacita." Lembeni ulubumbu lonse luntu mwacita. Lombeni Shikulu ukumibukishako ulubumbu ulo mwalaba. Nomba fukameni nokulomba kuli Lesa ukuti amibeleleko luse. Pantu ici caba icabumfisololo pa kati kenu na Lesa epela, kano nga ca kuti kuliko bambi abo cikumi-neko.

2 - Ikaneni nokuleko kuti ukuitemwa kwenu kufwe

(Mateo 24:25). Mulingile ukulinganyo kutila mwalifwa na Kristu palupanda, e lyo nokutula nomba muli no mweo kuli Lesa (Abena Roma 6:6-8,11). Cila bushiku saleni ukufwa ku mubili, ku lubumbu na kukuitemwa (1 Korinti 15:31).

3 - Ipeleni kuli Kristu (Abena Roma 12:1-2) "E ico, mwe bamunyinanane, ndemupapatila ku nkumbu sha kwa Lesa, tuleni imibili yenu bulilambo bwa mweo, ubwa mushilo, ubwa kutemuna Lesa; e kupepa kwenu ukwa bumupashi. Kabili mwipalana no bwikashi buno; lelo musangulwe mu kulengwa kwa mitima yenu ipya, ukuti mulinge icabo kufwaya kwa kwa Lesa, icisuma kabili ica kutemuna kabili icapwililila." Ici cilepilibulo kuti mulepokelela maka ya kwa Lesa ukupitila muli Mupashi wa Mushilo. Mupele kuli Mupashi wa Mushilo. Lyena muli no kuba na maka ya kupelo bunte sana sana. Ni pali ii ine nshita epo mukesaba ifyo Lesa ateyenye ukuti mukabe, kabili mukabe nte ya kwa Kristu ukukanaba umulwani wakwe.

AMEPUSHO YAKUPITULUKA MU FYO TWASAMBILILA NA MU MALEMBO YA KUSAMBILILA

Isambililo 1

1. Fintu nshi fitatu ifyo mulingile ukucita ilyo tamulaisushiwamo no Mupashi wa Mushilo? Bushe mwalicita kale ifi fyonse? Nga tamulaficita, ficiteni nomba line ilyo tamulatwalilila ne ci citabo.
2. N'ani, uwaba icilangililo cesu mukupelo bunte na mukuleta bantu kuli Kristu? Ni mu nshila nshi?
3. Lumbuleni ifintu ifikalamba mu mweo wenu ifilengo kuti mukane ukuba ifyo Lesa afwaya. Twalilileni ukutantike fibi fyonse ifyo mwacita, pa cipepala. Amalembo ya kusambilila (Shileni ifishilwa muli aya mashiwi muli Baibele yenu.)

(1) Twalikwato mulimo wa kulungika, no kutungulula umuntu onse mu nshila sha kwa Lesa, mpaka fye bonse tukakule no kufikapo. Abena Kolose 1:28: "E Kristu uo ifwe tubila; tulesoko muntu onse no kusambilisho muntu onse amano aya yonse, ukuti twimikeko umuntu onse uwapwililila muli Kristu."

(2) Nga ca kutila tuli no kucite fi fintu tulingile ukutungulule myeo iya suminishiwa kuli Yehoba (Bele- ngeni 1 Abena Tesalonika 2:11-12) no kwakano kutemwa kwa kwa Kristu na ba nensu abashilasumina muli Kristu. "Mwe to nakomenwe kabili ifumo cikasuke icipasho ca kwa Kristu acimoneka muli imwe" (Abena Galatia 4:19)

(3) Tulingile ukuba nga nyina uwa mwana munono, uulefwayo kuti umwana wakwe akakule, ukulaba abakuter-mwa, aba luse, kabili abakubakoselesha bwino bwino, no kupele nshita, na maka yesu, na mano mukubafwili-shako. 1 Abena Tesalonika 2:7-8 "Pantu cilebomba na nomba ica nkama ca bupulumushi; ici ceka, te kuti cisokololwe kano uulecilesha abala afuma mu kati. E lyo Umupulumushi ulya akasokololwa, untu Shikulu Yesu akonaula ku mupu wa mu kanwa kakwe, no kumusa-ngule ca fye ku kumoneka kwa kwisa kwakwe."

(4) Twalitwa ukuti tukalepelo bunte ukupitila mu mweo uwashila, uwakupela kuli Kristu. 1 Abena Tesalonika 2:10: "Imwe muli nte, na Lesa pamo, ifyo umusango wesu wali wa mushilo kabili uwalungama kabili uwabula akalema kuli imwe mwe batetekela." Ukuleto myeo ya bantu kuli Kristu, kwakana ifyo Kristu atucitila mu mweo wesu.

(5) Tufwile twaibukisho kutila Mupashi wa Mushilo alingile ukupela amaka mu cebo ca kwa Lesa, no kushinino mubumbu pakuti e ngapokelela Kristu mu cine. 1 Abena Tesalonika 1:5: "Ico imbila nsuma yesu tayafikile kuli imwe mu nsoso yeka, lelo na mu maka, kabili mu Mupashi wa mushilo, kabili mu kusubila kwine kwine; filya fine mwaishibo musango uo twabele-

uufwayafwaya Lesa. Bonse nabapatuka, bonse bene nababa aba fye, takuli uucite congwe, takuli nangu umo."

Abena Roma 2:1: "E ico uli uwabulwe ca kulese-shamo, we muntu onse upingula; pantu pa kupingula umbi waiseka we mwine; pantu ucita ifyo fine, we upingula."

Abena Galatia 6:7-8: "Awe uusambilishiwe cebo aleke uumusambilisha akumeko ku fisuma fyakwe fyonse. Mwilufiwa; Lesa tasentekwa; pantu ico umuntu abyala, e co akalobolola. Uubyala ku mubili wakwe wine, ku mubili akalobololako akubola; lelo uubyala ku Mupashi ku Mupashi wine akalobololako umweo wa muyayaya."

1 Yohane 5:4: "Pantu conse icafoyala kuli Lesa cicimfya ifya pano isonde. No kucimfya ukucimfya pano isonde ni uku, citetekelo cesu."

1 Abena Korinti 15:57: "Lelo kube ukutotela kuli Lesa, uuletupelo kucimfya muli Shikulwifwe Yesu Kristu."

Yakobo 4:14: "Mwe bashaishiba cintu cimo ica mailo. Pantu ni shani umweo wenu? Muli fye fubefube uumoneka akashita kanono, no kwanduluka apo pene."

Icipande 6

KALETA WA MYEO YA BANTU KULI KRISTU NO MUNTU UWASUMINA
KRISTU NOMBA LINE

Isambililo 11

MULIMO WA KWA KALETA WA BANTU KULI KRISTU, WA KUSUNGO
MWEO WA MUSAMBI UMUPYA,

1 - AMALEMBO YAKUTWAFWILISHAKO UKULAKOSELESHA ABASUMINA

Imilimo ya Batumwa 1:8: "Lelo mukapokelela amaka ilyo ukeso Mupashi wa mushilo pali imwe; kabili mukabe nte shandi mu Yerusalemu, na monse mu Yudea na Samaria, no kufika ku mpela ya pano nse."

Esaya 59:1-2: "Moneni ukuboko kwa kwa Yehoba takwaipipa ku kupususha, kabili ukutwi kwakwe takwoma ku kuufwa. Lelo amampulu yenu e yapatulanya pa kati ka imwe na Lesa wenu; imembu shenu e shafise cinso cakwe kuli imwe, ku kuleka abulo kuufwa."

Abena Roma 6:6: "Pa kwishiba ici, ukuti ubuntu bwesu bwa kale bwatanikilwe pamo nankwe bwa kale umubili wa lubembu ufubalishiwe, twiba mu busha kabili ku lubembu iyo pantu uwafwa nalungamikwa."

Abena Roma 6:11: "Efyo na imwe muilinge abafwa lubali ku lubembu, kabili aba mweo lubali kuli Lesa muli Yesu Kristu Shikulwifwe."

Mateo 16:24-25: "E lyo Yesu atile ku basambi bakwe, Umuntu nga afwayo kukonka pa numa, alkanye, asende ne capindama cakwe, no kunkonka; pantu uufwayo kupususho mweo wakwe akaulufya, kabili uulufyo mweo wakwe pa mulandu wa ine akausanga."

(Ishibeni: - Nga ca kutila aya masambililo yapwa pa kashita kanono ukwabulo kuti mwishibe aya malembo, yasungeni mukayasambilile ilyo mukaba ne nshita.)

Isambililo 2

IFYAKUTEYANYA MUKULETA IMYEO YA BANTU KULI KRISTU

Umulimo uwacindamisha ku mwina Kristu onse wa kuleta imyee ya bantu kuli Kristu. Kashimika uwalshibikwe sana atile, "Lesa alipile umutengo uukalamba kabili umuntu alingile ukubika maka yakwe sana sana

pali uyu mulimo ukucila na mu milimo imbi iya pano isonde iya bantu." Cine cine mulingile ukuteyanya bwino bwino sana. Ifyo mulingile ukuteyanya nifi:

1 - BUCIBUSA BWENU KULI KRISTU

Ukuba cibusa wa kwa Kristu e cintu cimo icifwaikwa kuli onse uwaba kaleta wa bantu kuli Kristu. Mulingile ukushininkisho kutila mwaba abaishiba Kristu bwino bwino. Ukwabulo kuti mu mwishibishe kuti mwashimika shani pali wene ku bashilamwishiba? Muli Yohane 3:11, Shikulu Yesu atile, "Ndekwebe cine cine, nati, tusosa ico twaishiba, no kuishimiko bunte bwa ico twamona." Afwile aishibefyo inshila yaba iyakutungulwilamo abantu bambi. Pantu nga ca kutila mulatwishika pa lwe pusukilo lyenu ninshi tamulaiteyanya ukuti mube inte ya kwa Kristu. Pantu ukutetekela muli Kristu na muli Baibele yakwe e fintu ifingakoselesha inte ya kwa Kristu. Pantu abashimona pamo pene na batwishika teti balete abaluba ku kwishiba icine mu mweo wa muyayaya.

Nga kuti mwaishiba shani ukuti mwalipusushiwa kabili mwalifyalwa cipya cipya?

I - MWALISHIBA PANTU AMALEMBO YA KWA LESA E FYO YASOSA

- (1) Yohane 1:12: "Abatetekele ishina lyakwe, abapele amaka aya kuba abana ba kwa Lesa."
- (2) "Pantu ukapusuka nga walumbula ku kanwa kobe, auti, Kristu e Shikulu, kabili watetekela mu mutima obe, auti, Lesa amubushishe ku bafwa; pantu ku mutima umuntu atetekela no kulungami-kwa, kabili ku kanwa alumbula no kupusuka."

Abena Roma 10:9-10

- (3) 1 Yohane 5:13: "Nembele ifi fintu kuli imwe, nati mwishibe ukuti muli no mweo wa muyayaya, mwe batetekele shina lya Mwana wa kwa Lesa."

2. - MWALISHIBA PANTU MWALILENGWA CIPYA CIPYA

2 Korinti 5:17: Lelo uwaikuminisha kuli Shikulu aba nankwe umupashi umo."

lya mweo, aposelwe muli bamba wa mulilo (iyi ni mfwa ya cibili, bamba wa mulilo.)"

16 - IWE INE NAKOTA ... LANDENI KU BANA BANONO

Umupupu pa lupanda alipusushiwe (Luka 23:43), kabili Lesa talefwayo muntu nangu umo ukuti onaike. Yesu taishile mukupingula sonde na ba pano isonde, le-lo aishibe mukuti aba pano isonde bakapusushiwe muli wene (Yohane 3:17). Cila bushiku mulapusana nangu mulailolekesha ne mfwa kabili te ici ceka mulaikolekeshi no bupingulo bwa kwa Lesa. "Kabili ifyo calingilwa abantu ukufwa limo ne cakonkapo kupingulwa" (Abena Hebere 9:27). Abantu bonse bakesa 'ba ku kupingulwa ku cipuna ca kwa Lesa. Nga imwe mu keminina shani? (Belengeni Ukusokolola 20:11-15.)

AMEPUSHO YAKUPITULUKAMO NA MALEMBO YA KUSAMBILILA

Isambililo 10

1. Lembeni ubufi butatu ubo abantu balanda ukutula bakane ukuya ku cilonganano nangu bakane ukupokelela Shikulu, ubo tatubelengele. Lembeni no kwasuko bwenu ukubomfya amalemba ya muli Baibele.
  2. Londololeni ifyo mwingasuka nga ca kutilo muntu amyasuka ukutula, "Mu cilonganano mwaba ba mfunda buteshi abengi."
  3. Nga kuti mwaatila shani nga ca kutila atile, "Teti ndeke ifibi fyandi."
  4. Nga cakutula atile, "Ndi no kwisa limbi." Kuti mwaatila shani?
  5. Nga ca kutila atile, "Na ine wine naba membala wa cilonganano." Kuti mwa mweba shani?
- Amalemba yakusambilila (Ica ntanshi shileni ifishilwa muli ba beshi abo mwasala muli Baibele yenu.)

Abena Roma 3:10-12: "Ifyo calembwa, aciti,

Takuli uwalungama, nangu umo; takuli uwailuka, takuli

Lesa namulengo wa bufi, ico tatetekelo bunte ubo Lesa ashimike Mwane." Muli uno mweo untu muli nao emo muleisalisa uko mukesa 'ba. Mwalipingulwa kale pa mulandu wa kukana sumina muli Kristu. Yohane 3:18: "Umutekela tappingulwa; uushitetekela napingulwa kale, ico tatetekele shina lya Mwana uwafyalwa eka wa kwa Lesa."

15 - MUKWAI NALIKWATA UMUTI NANGU UMUPASHI WANDI E- UNSUNGA

Muli cino calo (isonde) mwaba amaka aengi, lelo Baibele yatwebo kutila, aya maka yakaleto bonaushi muli ifwe. 1 Yohane 4:1-2, "Mwe batemwikwa, mwitete-kela Mupashi onse, lelo mulelinge mipashi, mwishibe nga yafuma kuli Lesa; ico bakasesema wa bufi abengi nabafumina pano isonde. E mo kuli mwaishibilo Mupashi wa kwa Lesa; umupashi onse uusumino kuti Yesu Kristu naisa mu mubili e wa kwa Lesa." 1 Timote 4:1: "Lelo Umupashi wasosa no kushikimika, ukuti nshita ishikakonkapo bamo bakafutukako ku citetekelo pa kwangwe mipashi ya kulufya, ne fisambilisho fya fiwa." Na ba Efese 6:12: "Pantu ukushomboka kwesu te ku buntunse bwa mulopa no mubili, lelo kuli Bamulopwe na 'Ba bukateka, na bamwandanshi ba mfifi ino, ku fimipashi fya bubifi ifya mu lwelele." Mupashi wa kwa Lesa (waba Mupashi wa lubuto) alafwayo kwikala mu mitima yesu, lelo tufwile ukufumyo mupashi wa mfifi mu mitima yesu. Umupashi uyeyebelelo kutila Yesu afuma kuli Lesa nangu ukuti e Shikulu e wa kwa Lesa. "Ishibeni Umupashi wa kwa Lesa. Umupashi onse uusoso kutila Yesu aisa mu munofu, wa kwa Lesa." Baibele itila kwaba fye Umupususshi umo. "... nangu lishina limbi takuli mwisamba lya mulu ilya pelwa mu bantu, umo tuli no kupusukila" (Imilimo ya Batumwa 4:12). Umupashi wenu teti umupusushe umuyayaya. Bushe umupashi wenu kuti wa myafwa mu kupingula kwa kwa Lesa? Iyoo! Bushe kuti mwalembe shina lyenu mu citabo ca kwa Lesa ica mweo? Iyoo! Ukusokolola 20:15; "Kabili ngo muntu tasangilwe nalembwa mwi buku lilya

3 - MWALISHIBA PANTU MWALITEMWA BA MUNYINANE.

1 Yohane 3:14: "Ifwe natwishibo kuti natufuma mu mwa no kwingila mu mweo, ico twatemwa aba bwananyina, uushatemwa munyina aikala mu mwa."

4 - MWALISHIBA PANTU EBUNTE BWA MUPASHI WA MUSHILO Abena Roma 8:14-16: "Pantu bonse abatungululwa ku Mupashi wa kwa Lesa, bene bana ba kwa Lesa, Pantu tamwapokelele mupashi wa busha, wa kubwesha ku kutina; lelo mwapokelele umupashi wa bwana. Ilyo tubilikisha, atuti, Abba! Tata! e Mupususshi wine uleshimikilo bunte pamo ne mitima yesu ukuti tuli bana ba kwa Lesa."

Nga ca kutila na imwe bene kuti mwasose fintu Paulo asosele ukutila "Nalishiba untu natetekelamo ..." lyena ninshi mwalikwata ica ntanshi icifwalwa pa kuti umuntu abe inte ya kwa Kristu.

Pa kulekelesha, sambilileni sana ifyaba muli Imilimo ya Batumwa 22:14-15, kabili ishibisheni imilandu ine iyalengelo kuti Lesa asale Paulo ukulapelo bunte: "Lesa wa bashifwe ali kusala ukuti...

- (1) "Wishibe ukufwaya kwakwe.
- (2) "no kuti umone uwabulungami...
- (3) "No kumfwa kwi shiwi lya ku kanwa kakwe...
- (4) "Pantu iwe uli no kuba inte kuli bonse aba pano isonde kuli fyonse ifyo waumfwa ne fyo wamona."

Ukupelo bunte kufuma mu fintu fya kubalilapo fitatu. Na kuli imwe bene cilingile ukube fi fine. Ilyo mwaishibe shiwi lyakwe no kumwishibisha, lyena cilasanguka umulimo wenu ukulashimika ifya pali wene ku ba pano isonde. Pantu nga twalimwishiba sana sana ninshi nefwe bene tuli no kwisa "mulanga kuli bonse abashilamwishiba."

2 - ISENGE LYENU NA KRISTU

Apo mwaba ba cibusa ba kwa Kristu, nomba mukaba no mweo wa mwisenge na Kristu. Uwamipususha ni Lesa

uwa Mushilo, eo mulingile ukulabombela. Apo Lesa wenu aba uwa Mushilo, uwabulungami kabili ulubuto, teti abe ne senge no muntu walubumbu, nangu uuli mu mfifi. E ico, mufwile mwatala mwasambwa imembu shenu shonse. "E ico fumeni mwi bumba lyabo mupatukeko, e fyo asosa Shikulu, kabili mwiikatako ku cishasanguluka; na ine nkamusekelela, kabili nkaba Shinwe, na imwe mukaba abana bandi abaume na 'bana bandi abanakashi, e fyo asosa Shikulu wa maka yonse" (2 Abena Korinti 6:17-18).

Uku kutaluka ukufuma ku Lubumbu kulefwaikwa pantu umwina Kristu aba "... itempele lya kwa Lesa wa mweo; filya Lesa asosele ati,..." (2 Abena Korinti 6:16). Umupashi wa Mushilo teti wikale mwitempele ilishili lya mushilo. Lelo ukupelo bunte ukwa cine kuli muli Kristu Yesu, ukupitila mu mu Mupashi wakwe, uwikala mu kati ka mutima wenu. Pantu nga mwaikalisha muli Kristu lyena muli no kwisa 'ba inte iya cilapo. Cine cine pa kuti mutwalilile mwisenge line li na Yesu Kristu, mulingile ukulabelenga Baibele no kulapepa cila bushiku.

Ukuba mwisenge na Shikulu Yesu Kristu e kukalengo kuti mube inte iyashipa. Icilangililo ica cine pa nte ya musango yu caba mu Imilimo ya Batumwa 4:13 "Awe pa kumono kushipa kwa kwa Petro na Yohane, kabili pa kwishibo kuti bantu abashasambilila kabili batutu, balasunguka, no kwishibo kuti bali pamo na Yesu." Abantu bonse baishile longana ku cinso ca ntungulushi shabo. Lelo balipapile pa kumone fyo abasambi ba kwa Yesu bashipile mu nsoselo shabo. Ukushipikisha kwaba ukwapusana ukufuma ku kukana 'ba no mu cinshi. Ukuka-na kwate nsoni sha kulashimike cebo ca pali Yesu Kristu no kutemwa kwakwe. (Abena Roma 1:16). Icale-ngelo kutila babe abashipa nici bali na Yesu. Pantu nga ca kutila mwaba mwisenge na Kristu lyena tamwaka-tale amuba no mwenso wa kushimikile cebo cakwe, Mukaba ne cakupelako aba nenu abashilapusuka - Shikulu wa mweo. Ibukisheni ukutla ukupelo bante te cintu ico mwingacita lelo ifyo mwaba ukutla Yesu aba mu

12 - NSHILASHIBISHA nangu UKUTILA NSHUMFWIKISHA BWINO
BWINO UKUTI NJISHIBE.

Ukukanaya ku masukulu tacipilibulo kutila teti musambilile ifyebo fya ku Mupashi. Mpaka fye mwasa-nguka abena Kristu, tamwakeshibe fyebo fya kwa Lesa. Pantu mwaba impofu, mulefwaya ulubuto. 1 Abena Korinti 2:14. "Lelo umuntu wa cifyalilwa tapokelela ifintu ifya Mupashi wa kwa Lesa; pantu kuli wene fyaabwelewele kabili afilwo kufishiba, ico ukwishiba ffishibwa ku Mupashi." Ica ntanshi fwayeni icitetekelo muli Kristu. (2 Timote 3:15). Mufwile mwaenda mulubuto ulo mukwete.

13 - AWE MWANDINI IFILONGANINO FYALIFULISHA

Te cilonganino ico mwabako e cingamulanga ifya kusala, lelo kuisalila mwe bene ukuti Kristu e Mupusushi wenu e kungamuleta mu kufyala cipya cipya. Kwaba fye Umupusushi umo. Imilimo ya Batumwa 4:12: "Ne pususkilo talili muli umbi nakalya, nangu lishina limbi takuli mwi samba lya mulu ilyapelwa mu bantu, umo tuli no kupusukila." Kwaba fye inshila ya kupusu-kilamo imo. Imilimo ya Batumwa 16:31: "Na bo batile, Tetekela Shikulu Yesu Kristu, e lyo ukapusuka, iwe na 'ba mu ng'anda yobe." Mulingile ukufyalwa cipya cipya ukupitila mukumupokelela (Kristu). Yohane 1:12-13: "Abatetekele ishina lyakwe, abapele amaka aya kuba abana ba kwa Lesa: abafyelwe, te ku mulopa, nangu ni ku kufwaya kwa mubili, nangu ku kufwaya kwa mwaume, lelo kuli Lesa."

14 - AWE NSHAKWATA NSHITA, NANGU UMUTIMA TAUFWAYA.

Nga ca kuti mulafwayo kutila umutima ukamyebe ukutla, "Nomba sumina muli Kristu," ninshi muli mu kuluba. Baibele ileti ifyo mutima ungamyebe fikonka icitetekelo (Marko 5:29). Tupusushiwa ku citetekelo, te kukufwaya kwa mutima wesu! Mupashi wa Mushilo ali no kutupele cishininkisho ca citetekelo icili no kutupususha. 1 Yohane 5:10: "Utetekelo Mwana wa kwa Lesa akwete ubu bunte mu nda yakwe; uushitetekela

Lelo ilipusho nili, "Bushe wafiyalwa libili cipya cipya?" Ukuba membala wa cilonganino, ulubatishe nangu ukuya kwi sukulu lya ba Minshoni tafyakakupushe.

Ukulanda fye pa kanwa ukuti naba umwina Kristu ukwabulo kuba na Kristu mu mutima teti kumwafwilishe. Tito 1:16: "Basosa, abati, Twaishiba Lesa, lelo ku milimo yabo bamukana pa kuba aba muselu, kabili bacintomfwa, kabili ifinangwa ku mulimo onse usuma." Mufwile ukukwata fimo ukucila fye ishina lya bwina Kristu. Belengeni Ukusokolola 3:1. Mufwile ukukwata fimo ukucila pe shina lya bwina Kristu lyeka nangu pali bu membala bweka. 2 Timote 3:5 atila, "Abantu abakwate mimonekele ya bukapepa, lelo abakana amaka ya buko, ku babe fi talukako." Mulingile ukukwata ifyacila fye pa mashiwi yeka. Mateo 7:21: "Te onse uutila kuli ine, Shikulu, Shikulu, akengila mu bufumu bwa mu mulu iyo; kano ucite cifwaya Tata wa mu mulu." Mulingile ukucita ubufwayo bwa kwa Lesa kabili mukasangwe aba kaele mu citetekelo muli Yesu Kristu. Abena Roma 5:1: "E ico pa kuba abalungamikilwa ku citetekelo, tubele no mutende kuli Lesa muli Shikulwifwe Yesu Kristu."

11 - LESa E WALENGO KUTI MBE IFYO NABA---CINSHI ICO

NINGAFWAILLO KUTI MPILIBUKE? Lesa uwatubumbile kabili e walando kutila tufwile twasala u o twingabombela. Yoshua 24:15: "Nga cabipa mu menso yenu ukubombela Yehoba, saleni lelo untu mulebombela; atemwa imilungu iyabombebele bashinwe abali kwi shilya lya Mulonga, atemwa imilungu ya bena Amore abo mulei-kala mu calo cabo; lelo ine na 'ba mu ng'anda yandi, tulebombela Yehoba." Teti tubombebele ba shikulu babili (Mateo 6:24). Pantu ilyo twaipela kuli umo, ninshi twasanguka ababomfi bakwe (Abena Roma 6:16). Tufwile twaipaye fintu fya bu mubili (Abena Kolose 3:5) kabili tube ifilengwa ifipya muli Kristu (2 Abena Korinti 5:17). "E ico, ngo muntu ali muli Kristu, abe cibumbwa cipya; ifya kale na fiya, moneni fyayalulwe fipya."

mutima wenu.

3 - IFYO MWATEMWA ABANTU

Nga ca kutila tamwatemwe myeo ya bantu ninshi amaka yenu yakaba yafye, ayabulo kulete fisabo. Pantu kuti mwakwate nshita ya kuba no muntu, lelo tapakabe icikacitika pantu tamwakwata kutemwa pa myeo ya bantu bambi. Ukuba, no kutemwa na pamo ukukana 'ba no kute-mwa fyaba ifya palamana sana sana. Nga ca kutila twalikwato kutemwa pa myeo ya bantu, cila muntu untu tukaba nanhwe akapelwe cebo ca kwa Lesa ukufuma kuli ifwe. Ukwabulo kukwata ukutemwa lyena ninshi kuti mwasulako fye. (Nomba iminineni apa pene no kubelenga amashiwi ya muli 1 Abena Korinti Korinti 13).

Bushe umuntu kuti akwata shani uku kutemwa kwa myeo ya bantu? Ukutemwa, pamo pene ne cikuku ca mwina Kristu onse, e mulimo wa kwa Mupashi wa Mushilo. Pantu e Kristu uwikala muli imwe no kutemwa aba pano calo. Nga ca kutila tamwakwata uku kutemwa mu mutima wenu, lombeni ukuti Shikulu amibeleleko uluse ukufuma kuli ulu lubumbu. "Kabili uku e kupama tuli na ko kuli wene, ukwa kuti nga twalomba akantu akalingene no kufwaya kwakwe atuumfwa; kabili nga twaishiba ukuti atuumfwa ico conse tulomba, twaishibo kuti tuli ne fintu ifyo twalomba kuli wene" (1 Yohane 5:14-15). Lombeni no kufwaisho kuti muleikala mwisenge na Shikulu wenu, no kutemwa kwakwe kuli nokumoneka mu mweo wenu.

4 - UKUBA ABA CUMFWILA KULI KRISTU

Ica kwesha fintu mwatemwa Kristu kabili ne fyo isenge lyenu lyaba na Shikulu wenu, caba mufyo mwaba aba cumfwila nangu ba cintomfwa kuli wene. "Nga mwantemwa kuti mwabaka amafunde yandi" (Yohane 14:15). Mwalipelwe funde lya "... kuya pe sonde lyonse..." (Mateo 28:19), ifunde lyenu ilya kukonka Shikulu wenu no kuti "... Mwisushiwemo no Mupashi wa Mushilo (Efese 5:18), ifunde lyenu ilya kutila "Endeni mu Mupashi ..." (Abena Galatia 5:25), kabili ne funde

ilya cindamisha ilya kutila, "Ikaleni muli ine, ... uwaikala muli ine, na ine muli wene, wene e utwalisha: Ico apabula ine teti mucite kantu nelyo kamo" (Yohane 15:4-5). Shikulu alelolelo kutila mube aba cumfwila kuli wene muli aya mafunde, pa kuti musanguke inte iya cine, kabili icisabo ca mwina Kristu mwina Kristu na umbi uwaisa kuli Kristu. Ukucindama kwa uku kumfwila kumonekela muli ubu bulayo: "Na ifwe tuli nte sha milandu iyi, pamo no Mupashi wa Mushilo, uyo Lesa apele ku ba munakila" (Imilimo ya Batumwa 5:32).

AMEPUSHO YAKUPITULUKA MU FINTU MWASAMBILILA NA MALEMBO YA KUSAMBILILA

Isambililo 2

1. Kuti naishiba shani ukutila nalipusushiwa nangu iyoo?
  2. Lembeni ifishinka fine, ifyalengele ukuti Paulo alengwe ukubo musambi nangu inte ya kwa Yehoba.
  3. Cinshi ukuba "mwisenge na Kristu" kwa cindamina mu kupelo bunte?
  4. Ilyo tatulati tube inte sha maka, 1 Abena Korinti 13 balanda ukutila finshi ifilingile ukucitwa?
- Amalembo ya kusambilila (Ica ntanshi, shileni ifishilwa muli Baibele yenu.)

Yohane 1:12: "Abatetekele ishina lyakwe, abapele amaka aya kuba abana ba kwa Lesa."

Abena Roma 10:9-10: "Pantu ukapusuka nga walumbula ku kanwa kobe, auti, Kristu e Shikulu, kabili watetekela mu mutima obe, auti, Lesa amubushishe ku bafwa, pantu ku mutima umuntu atetekela no kulungamikwa kabili ku kanwa alumbula no kupusuka."

1 Yohane 5:13: "Nembele ifi fintu kuli imwe, nati mwishibe ukuti muli no mweo wa muyayaya, mwe batetekele shina lya Mwana wa kwa Lesa."

wene, na ifwe muli wene.)" Lesa tamono kutila umuntu umo aliwamisha ukucilo mubiye, lelo atemwa bantu bonse. Abantu bonse bafwile bapokelela uku kutemwa kwa kwa Lesa no kuti bapusushiwe. "Cine cine ni nkutuluka ukuti Lesa taba na kapatulula ka bantu lelo uwa muluko onse uwa mutima no kubombo kulungama asekelelwa kuli wene" (Imilimo ya Batumwa 10:34-35). Apo twaba fye na Lesa umo, ifwe bonse pano isonde tulingile ukuba abatemwana no kwikalo mutende pano isonde. Malachi 2:10: "Bushe Shifwe te umo kuli ifwe bonse? bushe te umo Lesa uwatubumbile? Nga kanshi mulandu nshi tufutikilana umuntu onse na munyina, ukupelule cipingo ca bashifwe? Yuda nafutika."

9 - NA INE WINE NALITETEKELA MULI LESA - KABILI NSHABA UMUBI

Ilingi line abantu balepusha abati, "Bushe umuntu kuti akana Lesa?"

Batila "Abantu bonse balatetekela." Lelo Baibele itila, abengi "Balatetekela" muli Lesa, ne fiwa fine filatetekela. Yakobo 2:19 atila "Iwe watetekelo kuti Lesa aba umo. Wa cita bwino. Ifiwa nafyo fyatetekela no kututuma." Lelo ukutetekela kwa musango yu pamo pene no kuba na matontonkanyo ya fintu mwaishiba mu mutima. Te kutetekele cintu mu mutima. Tulingile ukutetekela pa kuti tuipele na kuli Kristu. Luka 14:33 "Nifyo fine, onse pali imwe uushileka fyonse ifyo akwete, kuti afilwo kubo musambi wandi." Tulingile ngile ukumutetekela sana no kuleke membu shesu shonse. Luka 13:3 atila, "Ndetila kuli imwe Iyo, lelo nga mwa-kano kulapila, mukonaika filya fine bonse. Abantu bonse baba ababambu. Muli ifwe tamwaba umusuma uwinga-pusushiwa. (Belengeni Abena Roma 3:12.) Pa kuti tube no mweo wa muyayaya, tulingile twatetekela mu Mwana wa kwa Lesa (Belengeni Yohane 3:16.)

10 - NA INE WINE NABA MEMBALA WA CILONGANINO, KABILI
NSAMBILISHA MWI SUKULU IYA BA MINSHONI (Bamo nabo batila "kabili nalibatishiwa kale.")

kutusunga ukuti twipona (Yuda 24). Umweo wa Mupashi uli nokwisa ukufuma mu maka ya Mupashi ayaba mukati kesu. Yesu alitulayo kutila takwakese ubwesho ubo tukakano kusanga umwakubucimfisha (1 Abena Korinti 10:13).

7 - NDI NOKWISA KUCILONGANINO LIMBI.

Imwe tamwaishiba ifikacitwa muli mailo. Yakobo 4:14: "Mwe bashaishiba cintu cimo ica mailo. Pantu ni shani umweo wenu? Muli fye fufube umoneka akashita kanono, no kwanduluka apo pene." Nomba line e nshita iilingile ukupusukilamo. "Nomba e bushiku bwe pusukilo" (2 Abena Korinti 6:2). Ilyo Mupashi wa Mushilo aleita elyo mwingapusushiwa, "Takuli umuntu uwingesa kuli ine, kano Tata uwantumine amukula" (Yohane 6:44).

8 - UBWINA KRISTU NA BAIBELE FYA BUSUNGU ABA BUTA.

Baibele tayafumine ku muntu nangu umo, lelo capu-tilwemo na Lesa. 2 Petro 1:21: "Pantu ku kufwaya kwa buntu takwaletwa kusesema nangu limo, lelo ni pa kobelwa ku Mupashi wa mushilo e po abantu ba mushilo balandile." Capelwe ukutula cikalenge umuntu uuli onse, uwa mutundu onse, ukuli konse, ukuti akabe na mano ya kumone pusukilo (Belengeni 2 Timote 3:15). Amalemba e cebo ca kwa Lesa ica kwafwilishako abantu bonse. 2 Timote 3:16: "Amalemba yonse yantu yaputwa-mo kuli Lesa, kabili ya mulimo ku sambilisha, ku kwe-baula, ku kulungika, ku kufunda kwa mu bulungani." Baibele ilashininno lubembu (Aba Hebere 4:12), kabili itutwala kuli Lesa (Amalumbo 119:105).

Lesa e Kabumba wa bantu bonse pamo nga Kabumba wesu bonse, e ico, ifwe bonse twaba fye na Lesa umo. 1 Abena Korinti 8:5-6: "(Pantu nangu ibepo iitwe milungu, mu mulu napamo pano nse; ni fyo fine kuli imilungu iingi na bashikulu abengi; lelo kuli ifwe kwaba Lesa umo fye, Shifwe, ni uyo fyonse fyafuma kuli wene, na ifwe tulola kuli wene; kuli na Shikulu umo fye, ni Yesu Kristu, uyo fyonse fiishila muli

2 Abena Korinti 5:17: "E ico ngo muntu ali muli Kristu, abe cibumbwa cipya: ifya kale nafiya; moneni, fyayalulwe fipya."

Abena Roma 8:14,16: "Pantu bonse abatungululwa ku Mupashi wa kwa Lesa, bene bana ba kwa Lesa. Pantu tamwapokelele mupashi wa busha, wa kubweshesha ku kutina; lelo mwapokelele umupashi wa bwana. Ilyo tubilikisha, atuti, Abba! e Mupashi wine uleshimikilo bunte pamo ne mitima yesu ukuti tuli bana ba kwa Lesa."

Icipande. 2

IFIBOMBELO FYA KWA KALETA WA MYEO WA BANTU KULI KRISTU

Isambililo 3

IFYO ICEBO CA KWA KRISTU CA CINDAMINA NO MWEU WA KWA KALETA WA MYEO YA BANTU KULI KRISTU, UWA BWINA KRISTU

Ifi fintu fibili mu fibombelo fya kwa kaleta wa myeo ya bantu kuli Kristu fyaba pamo. Teti mubomfye cimo ukwabulo kubomfye cibiye. Kabili nga mwasule cibiye, icashala tacakabe na maka yakucite fyo mule-fwaya.

1 - AMAKA YA CEBO CA KWA LESA

Teti mwishibe sana ifyo amaka ya cebo ca kwa Shikulu yaba ilyo mulepelo bunte. Muli Esaya 55:11 tulabelenga ifyo ubulayo bwa kwa Lesa bwaba pa lwa pa cebo cakwe; "Efyo cikabe cebo candi icifuma mu kanwa kandi. Tacakabwelele ibusha kuli ine, kano CACITE CO NATEMWA, no kushuka muli ico nacitumina." Baibele cebo ico atuma mu kubombo mulimo wakwe mu ba pano isonde. Muli ici cebo, emo aisokolwela ku ba pano isonde na pamo, emo asokolwelo lubembu lwa bantu fintu lwaba. E ico, Baibele e nshila iyo umuntu e shibilamo ifyo e ngasanga Ipusukilo kuli Lesa ukulingana ne fyo yehoba amuteyanishishe. Ifi-

shinka na fimbi ifingalengo kuti twishibishe ukuti Baibele e cibombele icikankala ni:

1 - BAIBELE E LUBUTO (ULUSANGU)

Ilyo tulepelo bunte kuli abo bonse abaluba, tuli nokubya mbutu sha kwa Yehoba ukupitila mu malembo ya muli Baibele. Muli Luka 8, Yesu alishimikepo icishimi ca pali katanda wa mbuto Mu kulondolola Yesu atile umushili uwali ne misango iingi wali e bantu abomfwe cebo ca kwa Lesa elyo imbuto, e cebo ca kwa Yehoba. Aya mashiwi kuti mwayasanga na muli Petro wa cimo 1:23. "Mwafyalwa cipya cipya, te ku lubuto ulubola lelo ku lushibola, ku cebo ca kwa Lesa ica mweo, icaikalilila." Calondololwa apa buta ukutula apo Mupashi wa Mushilo abomfye mbutu ishi shibola, icebo ca kwa Lesa mu mushili usuma mu mitima ya bantu, pa kuti fifyale ukufyalwa cipya cipya, takuli uwingapusu-shiwa ukwabule cebo ca kwa Lesa. Lesa e ulengo kuti fifulileko, lelo katanda uwaba ne cumfwila, alingile ukutwalilila ukulatande cebo ca kwa Lesa.

2 - ICEBO E MUKATE

Muli Esaya 55:10, Icebo ca kwa Lesa bacipele shina lya kutila "Umukate kuli uyo uulelya." Ici e cintu cimo ico Icebo ca kwa Lesa cicita panuma ya muntu uwa ishiba Yesu Kristu pamo ngo Mupusushi wakwe. Icebo ca kwa Lesa e mukate wa cine uwa mweo wa pee. Yesu atile, "... Umuntu te kuti ekale no mweo ku ca kulya ceka iyo. Lelo ku cebo ca kwa Lesa conse (Luka 4:4). Takwaba ico uwafyalwa cipya cipya muli Kristu akabila sana sana ukucila pa filyo - Umukate wa mweo no "mukaka uufuma ku cebo ca kwa Lesa pa kuti bakalekulilako" (1 Petro 2:2). Nga ca kutila muli no kuba aba kuleta imyeo ya bantu kuli Kristu, mulingile ukukwate amashiwi ya kwa Lesa ukuba ifibombelo.

3 - ICEBO CA KWA LESA E LUPANGA.

E cilwilo icapelwa ku mwina Kristu onse umushilika wa kwa Kristu. "Ulupanga lwa Mupashi ulo e cebo ca kwa Lesa (Efeso 6:17). Takwaba ica kulwila-ko cimbi icingaba na maka ya kulaba ukufika mukati ka

mubili wakwe wine, ku mubili akalobololako ukubola; lelo ubyala ku Mupashi, ku Mupashi wine akalobololako umweo wa muyayaya."

4 - UMWEO WA BWINA KRISTU WALIKOSESHA SANA.

Iyo! Apa pena na muluba. Baibele yatila, "Ne mibele ya bafutika ileto lupato" (Amapinda 13:15). Yesu atile ikoli lyakwe lyaba ilyaanguka ukusenda. "Iseni kuli ine, bonse mwe bacucutika kabili abafinwa, na ine nalampelo kutusha. Sendeni ikoli lyandi no kusambilila kuli ine, pa kuti ndi wafuka kabili uwape-tama umutima; e lyo mwalasango kutusha ku mitima yenu" (Mateo 11:28-29). Yesu e umupela maka yakutu-ngululo mweo wa bwina Kristu.

5 - KULIKO IFINTU FIMO IFYO NSHIFWILE UKULEKA.

Mufwile mwasala ukufuma ku mwa nangu umweo (Belengeni Amalango 30:19, na Mateo 6:24.) "Tekuti mubombele Lesa na Mamone." Cila muntu alingile ukuusalilo mwine pantu eukesalubulula (Abena Roma 14:12). "Awe ifwe bonse umo umo tukalubulula kuli Lesa." Ico conse icimicingililo kuti mwise kuli Shikulu, ku Mupusushi e cisanguko mutengo wa mweo. Kutu mwacimfyo lubumbu lwenu ukupitila mu kuba ne citetekelo. 1 Yohane 5:4: "Pantu conse icafyalwa kuli Lesa cicimfya ifya pano isonde. No kucimfya ukucimfya pano isonde ni uku, citetekelo cesu." Na 1 Yohane 2:17: "Kabili pano isonde paleya, no lunkumbwa lwa pako; lelo uucito kufwaya kwa kwa Lesa ekalilila umuyayaya."

6 - TETI NSHIPIKISHE UKUTI NDEKE UKUCITO LUBEMBU.

(Nalyesha, nalifilwa). Namulungika! Pantu teti mucimfye ukupitila mukweshu ukucite fintu ifisuma. Lelo kuti mwacimfya ukupitila mu kubomfya maka ya kwa Lesa. 1 Abena Korinti 15:57, "Lelo kube ukutotela kuli Lesa, uuletupelo kucimfya muli Shikulwifwe Yesu Kristu!" Na Abena Filipi 1:6: "Ica kuti uwatendeke umulimo usuma muli imwe akaufishapo ukufika pa bushi-ku bwa kwa Yesu Kristu." Yehoba alikwata maka ya

lileni ifya kubomfye Baibele yenu.

1 - INE NABA UMUBEMBU UWACILA PALI BONSE.

Ee, wabo mubumbu. "Takuli uwalungama uufwaya umo, takuli uwailuka na bapatuka, bonse bene na baba aba fye, takuli uucite congwe, takuli nangu umo. Imilimo yabo ni nindi isha cenama, ku ndimi shabo bacito kubepa, ubusungu bwa nsoka bwaba mu milomo yabo" (Abena Roma 3:10-13). Cawama apo mwaishibo kuti muli ababumbu pantu aba bembu ebo Lesa apususha (Belengeni Mateo 9:12). Kuli Lesa takwabo mubumbu uwabipisha. "... Kristu Yesu aishibe pano isonde ku kupususha babumbu abo uwapulamo ni ine" (1 Timote 1:15). Aya e mashiwi ya kwa Paulo, nga ca kutila Paulo ali imfumu ya ba bembu, Kristu kuti amupususha ne mwe bene.

2 - PANTU MU CILONGANINO MWABA BA MFUNDA BUTESHI ABENGI

Teti ufisame mununa ya muntu uulefwayo kubwelela pa numa mu fya lubumbu. Pantu ukesa londolola pa lobe we mwine kuli Lesa. Teti ulebepo bufi. "E ico, uli uwabulwe ca kuleseshamo, we muntu onse uupingula" (Abena Roma 2:1). Ukesa londolola weka fye (Abena Roma 14:12). Taufwile kupingula. "Ni we ani iwe ukupingulo mu bomfi wa Umbi?" (Abena Roma 14:4) "Lesa tasentekwa; pantu ico umuntu abyala, e co akalobolola" Abena Galatia 6:7, 1 Abena Korinti 3:13: "Umulimo wa onse umo umo ukamoneka; pantu Ubushiku bulya bukaulanga, ico mu mulilo e mo Ubushiku bulya bukaso-kolwelwa, e lyo umulimo wa muntu onse umulilo wine ukawesho musango wa uko." Kristu e cipimo cesu, icakumwenako, te membala wa cilonganino. (Belengeni Abena Roma 2:16, na 3:23.)

3 - INE MUKWAI NA KULAIPAKISHA FYE MU MEMBU SHANDI.

Kuti watemwo kwangala lelo Lesa akakuleta mu kupingulwa. Lukala Milandu 11:9: "Samwa mu bulumendo bobe, we mulumendo, no mutima obe ukusekeleshe mu nshiku sha bulumendo bobe; wende na mu mibele ya mutima obe, na mu mimwene yonse ya menso yobe (lelo wishibe ukuti pali conse ici Lesa akakwingila mu kupingulwa.)" na Abena Galatia 6:8: "Uubyala ku

muntu, umwingatendekelo kushininwa, ukucila ulu lupa-nga, ulobalondolola ukutula, "Caliluma no kutwa ukucilo lupanga lonse ulwatwa kubili kubili" (Aba Hebere 4:12). Kaleta wa myeo ya bantu kuli Kristu teti aye mu bulwi ukwabulo lupanga lwa cebo ca kwa Lesa ulwa Mupashi wa Mushilo. Umulimo, ne funde lyenu lya kubwasha imyeo ya bantu abaluba ukufuma ku mfifi nokwisa ku lubuto, "Kabili no kufuma ku maka ya kwa Ciwa no kubwela kuli Lesa" (Imilimo ya Batumwa 26:18). Kabili kuti mwabelenga aya ene amashiwi muli 2 Korinti 4:3-4, Pantu teti mulwe na ciwa ukubomfya amaka yenu epela, mulingilo kuba na maka ya lupanga lwa kwa Shikulu wenu.

4 - ICEBO CA KWA LESA E LUBUTO

Ilandwe Lisuma e lubuto lwa kwa Lesa ukutula alafwaya lulebalikila mu kati ka mitima ya bantu abaluba (2 Abena Korinti 4:4). Muli Amalumbo 119:130 Baibele yatila, "Ukulondolola ifyebo fyenu kulabuti-sha..." Kabili muli Amalumbo 119:105 Baibale itila, "Icebo cenu ni nyali ya ku makasa yandi." Muli ifi fyonse tulamona amaka ya kwa Lesa mu cebo cakwe. E ntendekelo ya mweo, icakulya ca ku Mupashi kabili e maka yakuti tukacimfishemo ciwa no kuleta ulubuto mu mitima ya bantu abaluba. Shimikeni icebo nokutula "we sonde uli nokwisapita, pamo pene ne myulu, lelo Icebo ca kwa, Lesa ta cakapita kuli abo abacipokelela (Luka 21:33). Pa kuti mwingalanda mukushinina pa fya mweo wa pee, bomfyeni icebo ca muyayaya, icikamwafwifishako ukucimfya, ukushinina no kuleta ubulobololo ubwingi. Tacakabwelelemo fye.

2 - AMAKA YA MWEO WA KUIPELA KULI LESA

Icaikatana mu pepi na maka ya cebo ca kwa Lesa, ni nshita yenu iyo mubelamo umutalalila na Yehoba. Muli iyi nshita e mo Icebo ca kwa Lesa cibombela muli imwe, ilyo tamulafwallisha abo mwingashimikilako icebo cine ci. Muli ii nshita ya kuba mwisenge na Kristu, e mo mufwaisha ukuti mukashimike Mbila Nsuma kukupususha abaluba. Mulapelo bunte bwenu no bunte

bwa abo muli nokushimikilako Icebo ca kwa Shikulu, kuli Lesa. Ifi ifili apa panshi kuti fyamwafwa:

1 - Cila muntu uuleta myeo ya bantu kuli Kristu alingile ukuba ne nshita imo iyo alandilamo na Lesa mwipepo. Tafwile kusuminishe fintu ifili fyonse ukuti filefulunganye ii ine nshita. Ifwile ukuba iyacindama pamo pene nge nshita ya kulilamo ifilyo. Umuntu umo uwali no kufwaisha ukulaba na Lesa mwi pepo ali ni Daniele. Belengeni muli Daniele 6:10. Inshita iisuma iyakulandilamo na Lesa yaba kuli imwe bene. Lelo inshita ya lucele e yawamisha pantu lyena kuti mwapokelela ipalo lya ku mulu ilyo tamulatendeko kuti muye kuntu mulefwaya. E ico, muli fyonse ifyo mwakulacita, mube abepepo pee na pee.

2 - Cila muntu uuleta bantu kuli Kristu alingile ukusale ncende ya kulapepelamo kuli Lesa. Ne ii ncende ilingilo kuha imo iyo mwingabelamo mweka. Ifi efyo na Yesu alecita ukulingana ne fyo Mateo 14:23 alelanda, "Ilyo apwile ukusalanganya amabumba, aninine ulupili eka ku kupepa. Icungulo pa kwisa, aliko eka "

3 - Cila muntu, kaleta wa myeo ya bantu kuli Kristu alingile ukukoseleshe fintu ifisuma ifingafwileshako umweo wa kwe uwa mapepo. Bomfyeni Baibele yenu pantu e cakulya ca ku mweo wenu. Lisambilileni pee na pee. Mulemba ifikankala fimo fimo ifyo Shikulu Lesa abomfya ukupitila mu mashiwi ayo amweba mu mutima wenu. Sungeni ubulayo bumo bumo pa mutima, Belengeni ifitabo ifingi ifilanda pa mashiwi ya ku mupashi, kabili aya pa myeo ya abo abali ba kaleta wa myeo ya bantu kuli Kristu. Lelo mwisuminishe cintu nangu cimo ukuti cisende nshita yenu iyepepo.

4 - Cila muntu uuleta bantu aba luba kuli Kristu alingile ukuba mwibumba lya bantu abalomba Lesa kabili abatetekela muli Lesa. Nga ca kutila mwasumini-shanya ukucite 'co mungacindikilamo Ishina lya kwa Lesa, amaka yali no kupelwa kuli imwe muli Mupashi wa Mushilo. Kuti mwalanda ku mulu ilyo mulelanda mwishina

Abena Galatiya 2:16: "Lelo twaishibo kuti umuntu talungamikilwa ku kubombe fisosa Amalango, kano ku kutetekela kwa kuli Yesu Kristu, ukuti tulungamikilwe ku kutetekela kuli Kristu kabili te ku kubombe fisosa Amalango; pantu ku kubombe fisosa Amalango takalunga-mikwe umuntunse nangu umo."

Aba Hebere 9:22: "Na kabili kuti twatila, ku Malango fyonse fisangululwa ku mulopa, kabili ukwabulo kusumo mulopa takuli ukulekelelo lubembu!"

Yohane 14:6: "Yesu atile kuli wene, Ni 'ne nshila ne cine no mweo: takuli uwisa kuli Tata, kano aishila muli ine."

Abena Roma 4:2-3: "Pantu nga Abrahamu alungami-kilwe ku kubombe milimo, ninshi ali na 'pa kutakishi-sha; lelo te kuli Lesa iyo. Pantu ilembo lyatila shani? Lyatila, Awe Abrahamu atetekele Lesa, ne ci calingilwe kuli wene ubulungami."

Isambililo 10

IFYO ALI NO KUCITA KU MUNTU UUTILA ALI NE MILIMO IINGI, NANGU UKUTI ALI NOKUYA KU KUMONA BAWO

Amalemo yaliba na maka yakulengo kutila umubembu abe na mano ya ku kupusushiwa, no uleta imyeo ya bantu kuli Kristu ku kuleta abengi ukuti bapusushiwe. (2 Timote 3:15-16). Atile "Amalemo yonse yantu yatutwamo kuli Lesa, kabili ya mulimo ku kusambilisha, ku kwebaula, ku kulungika, ..." Amapinda 11:30 yatila, "Icisabo ca mulungami muti wa mweo." Ku bufi bonse kwaliba ubwasuko ukufuma kuli Baibele. E ico, muli ili sambililo twalaesho kwasuka ubwasuko bumo bumo ubwa muli aya yene amashiwi ya kutila, ine nshikwete nshita ya kumfwa ifyebo fya kwa Lesa pantu ndeyo 'ku, nangu ndecita fimwakuti na mwakuti. Sambi-

tila muli Lesa elyo twishibo kuti Yesu Kristu e

Mwana wa kwa Lesa. 1 Abena Korinti 8:5-6: "(Pantu nangu ibepo itwe milungu, mu mulu napamo pano nse; ni 'fyo fine kuli imilungu iingi na bashikulu abengi; lelo kuli ifwe kwaba Lesa umo fye, Shifwe, ni uyo fyonse fyaafuma kuli wene, na ifwe tulola kuli wene; kuli na Shikulu umo fye, ni Yesu Kristu, uyo fyonse fiishila muli wene, na ifwe muli wene.") Ne Milimo ya Batumwa 17:24-30: "Lesu uwalenga pano isonde na fyonse ifilipo, wene, pa kubo Mwine mulu na pano nse, taikala mu matempele ayakulwa ku minwe ya bantu." Aha pano isonde bonse balishibo kutila Lesa e Kabumba, lelo baliipangile tu lesa twabo abene beka, kabili baliluba mu membu shabo ukwabule subilo lya kupusuka (Abena Roma 1:20-24).

AMEPUSHO YAKUPITULUKAMO NA MALEMBO YA KUSAMBILILA

Isambililo 9

1. Lombeni ukufunda kwa bufi uko mwaishiba kabili lembeni icilembo ca muli Baibele pamo ngo kwasuko bweni.
2. Nga ca kuti umuntu alecite fisuma cinshi ico ashingapusushiwa?
3. Bushe abaya ku filonganino bonse balipusushiwa? Nga ca kutila tabapusushiwa cinshi calenga?
4. Belengeni Amalango 18:10-12. Bushe nemwe bene mulacito lubembu lwa musango yu? Nga cakutila na musumina lulekeni nomba line.
5. Cinshi umuntu ashingapusushiwa ukwabula Kristu? Amalemba ya kusambilila (Ica ntanshi shileni ifishilwa muli ba beshi ba muli Baibele yenu.)

Tito 3:5: 'Te ku milimo ya bulungami iyo twacitile, lelo umwabelo luse lwakwe, mu kusamba kwa kufyalwa libili no kulengwa cipya cipya ku Mupashi wa Mushilo."

lya kwa Yesu Kristu (Mateo 18:19).

5 - Cila muntu ulete myeo ya abantu kuli Kristu alingile ukulamone fipondo ifingonaulo mweo wakwe uwe pepo. Ukuba ne nshita ya kulabombe milimo imbi lyonse fye caba 'lubembu, Mwilasunga ulubembu mu mutima wenu pantu Shikulu atila, "Aka kana uku kutika ku fyo mukalasosa..." (Amalumbo 66:18). Mwisuminisho kutila ifya pano calo fifulunganye ama pepo yenu, ukusuminishe fili fyonse, ifya kuli bumubili, nangu ukukana elela aba nenu. Pa kuti ipepo libe ilya maka, lifwile ukufuma ku kanwa ka muntu uwaololoka; lyena likacimfye fintu ifingi (Yakobo 5:16). Kabili ne mwe bene mulingile ukuba ne cumfwila kuli Lesa. Bushe mwalitala amutontankanya pa fintu ukukana pele 'cekumi kwenu kufulunganye pepo lyenu?

6 - Ilyo mulepepa pa mulandu wa kupelo bunte na limo ifi fintu kuti fya mwafwilishako:

1. Lombeni Lesa ukuti amitungulule ku muntu nangu abantu abo mulingile ukushimikilako icebo ca kwa Lesa. Ilyo mwalomba kutila Lesa akamitungulule, lyena akamwafwa.
2. Lombeni Lesa ukuti akamilange ifyo muli nokuyalanda kuli aba bantu. Leken i alande ukupitila muli imwe.
3. Lombeni ukuti Lesa apele amaka kuli ayo amashiwi ayo amupelo kuti mukayesosa.
4. Lombeni ukuti Yehoba ashale alelanda mukati ka mutima wabo ilyo mulebwekela kuntu mwikala.

Ubunte ubwingi bufuma mwi pepo ukucila na ku fintu fimbi ifyashala. Cine cine tamwakabe abacishinika mu myeo yenu ukucila pa citetekelo ico mwaba naco mu bumi bwenu ubwe pepo.

AMEPUSHO YA KUPITULUKA MU MALEMBO YA KUSAMBILILA

1. Lumbuleni ifintu fine ifyo Baibele yalanda pa mulandu wa cebo ca kwa Lesa mukupelo bunte.
2. Ilyo muleteyanya ifyakuyalete myeo ya bantu kuli Kristu, lembeni ifintu fine ifyo mulingile ukulombelapo.
3. Fintu nshi fimbi ifya bulwani ku mweo we pepo?
4. Nga pali lelo, ni nshita shani iyo mwaposa mwipepo? mwaposele maillo? Umulungu wapwile? Cinshi teti musalile inshita pali nomba iyakuti mulepepelamo cila bushiku?

Amalemo yakusambilila (Ica ntanshi shileni ifishilwa mu malembo aya muli Baibele yenu.)

Esaya 55:11: E fyo cikabe cebo candi icifuma mu kanwa kandi: tacakabwelele ibusha kuli ine, kano cacite co natemwa, no kushuka muli ico nacitumina."

2 Korinti 5:21: "Amucitile ukubo lubumbu pa mulandu wa ifwe; ukuti ifwe tube ubulungami bwa kwa Lesa muli wene."

Yakobo 5:16: "E ico yasanineni imembu shenu no kupepelana, ukuti muposhiwe; ukupapata kwa mulungami kubomba ku maka ayengi."

Mateo 10:32-33: "E ico mwitina, imwe umutengo mwacilamo apakalamba ku nseba. E ico muntu onse uunumbula bwino ku menso ya bantu, na ine nkamulumbula ku menso ya kwa Tata wa mu mulu; lelo onse uukankana pa cinso ca bantu, na ine nkamukana pa cinso ca kwa Tata wa mu mulu."

Aba Hebere 2:3: "Ifwe tukapusuka shani nga tatusakamene ipusukilo ilyakule fi? Ilyabalilepo ukulanda Shikulu, kabili lyaikashiwe kuli ifwe ku bamumfwile."

umo. "Pantu kuli Lesa umo, kabili kawikishanya umo pakati ka kwa Lesa na bantu, umuntu Kristu Yesu wine" (1 Timote 2:5). Baibele ilatusoka ukuti tulecenjela kuli abo ababika ifintu nangu abantu bambi mu cifulo ca kwa Kristu (1 Timote 4:1-3), na (1 Yohane 2:1). Kabili Kristu eka fye e wingatulubula ukufuma ku lube-mbu luntu twaba nalo. Yesu atile tatulingile ukwita umuntu nangu umo ukutilla "Kafundisha nangu Tata" kano fye Shifwe wa mu mulu (Mateo 23:8-10).

6 - UKUBOMFYA UMUTI NANGU AMANGA. Bushe mwalishibako abantu abasoso kutilla balitetekela muli Kristu kulubali lumbi balafwale ntambo sha muti mu mikoshi ku maboko nangu apali ponse? Baibele itilla ici tacilanga ukutilla twalitetekela kabili tulabembuka pa ku cite cintu ca musango yu. Teti citwafwe nangu citupusushe: Amalango 18:10-12: "ukuti mwisumiwa mulopa wa kaele mu kati ka calo cennu, ico Yehoba Lesa wenu alemupele cikwatwa, no kuba pali imwe umulandu wa mulopa. Lelo ngo muntu apato mubiye, kabili amulalilila, aimina pali wene no kumuuma, na o afwa, kabili afulumukila kuli umo wa mu mishi iyi; e lyo abakalamba ba ku mwabo bakambule kulya, no kumupela mu minwe ya wa kulandulo mulopa ukuti akafwe." Mu Imilimo ya Batumwa 19:18 emo tusambilila ifyo ba shing'anga ne ndoshi, na balecite milimo iyalekana lekana kuntu baocele ifi fyonse ilyo basumine Yesu.

7 - UKUKANA 'BA NE CITETEKELO MU KUSHUKUKA KWA KWA KRISTU. Teti mupusushiwe ukupitilla mukutontonkanyo kutilla Yesu ali fye umuntu umusuma kabili taimine ukufuma ku bafwa. Iyoo! Lelo bambi batilla Kristu taimine ukufuma ku bafwa. Batilla tali Umwana wa kwa Lesa. Lelo Yesu atile, "Uwamona ine, amona na Tata." Belengeni na muli Abena Roma 10:9 na muli 1 Abena Korinti 15:17-20.

8 - IMIPEPELE IMBI NANGU UMUPUSUSHI. Nga kuli abo aba mipepele imbi? Bushe kuti bapusushiwa? Baibele yatilla kwaba fye Lesa umo Kabumba wa fyonse. Ukupi-

IFYO MWINGABOMFYA BAIBELE YENU

Muli Imilimo ya Batumwa 8: Shikulu atumine Filipi ukuyapelo bunte ku mwina Africa. Asangile alebelenge cipande ca mu Cipingo ca Kale. Awe uyu muntu alikene ukutila taleumfwa ifyo alebelenga kabili alefwaya uwa kuti e nga mutungululako. Pamo nge nte iisuma Filipi, alimushimikile fyonse ifyo apokelele kuli Lesa, ifya malembo ya pali Yesu (Imilimo ya Batumwa 8:35). Ifyo caba ica cindama ku nte ya kwa Shikulu ukubomfya Baibele ilyo baleshimike Mbila Nsuma ku bashilasumina muli Kristu. Ifintu ifikankala ifyo mwingabomfya ilyo mulefunda ifya muli Baibele nifi:

(1) Bomfyeni Baibele nge cibombelo ca kwa Lesa. E cibombelo capulamo ica kwa Mupashi wa Mushilo. Mupashi wa Mushilo e co abomfya pa kushinine myeo ya bantu ku lubumbu lwabo, ukwabula Baibele teti abaluba bapusushiwe.

(2) Bomfyeni Baibele pamo ngo kusokolola kwa kwa Lesa. Ukundapa kwa kwa Yehoba pa lubumbu lwesu kusa- ngwa fye muli Baibele epela. E busokololo bwa kwasuka kwa kwa Shikulu uwa shila ku muntu nse. Ishibisheni ifisambililo pamo ngo lubumbu lwa muntu, ubupingulo, ipusukilo, ukulapile membu, icitetekelo, ukuyebelele membu no mweo wa bwina Kristu. Mube abaishibo kubo- mfy Baibele pa kwasuka amepusho. Mwilatalikana! Pakwasuke fikansa fya bantu, bomfyeni Baibele. Pantu ilingi line ifikansa fikonaula ifyo muli nokucita. Peleni icine ca kusokolola kwa kwa Lesa, ku mutetekelo kuti akacibomfya. Ibukisheni ukuti Lesa talaya ukupe- le palo kufikansa fyenu lelo ku cebo cakwe! Ukushi- ninkisha pali ci kwaba muli Yohane 3:34, ukutila "Pantu uyo Lesa atumine, alande fyebo fya kwa Lesa." Aya mashiwi yalandilwe pali Yesu, lelo yalelanda kuli kaleta wa myeo ya bantu kuli Kristu ilelo, Mulingile mwaishiba nokwakane cebo ca kwa Lesa mubusokololo

'babumbu, abashashila na 'bakowela, abepaya bashibo na bepaya banyinabo, aba misoka, aba bulalelale." Na bena Hebere 7:18-19: "Pantu kwabo kuseshapo icipope icatangile pa mulandu wa kunaka no kubulo kwafwa kwa ciko (pantu Amalango tayafishishepo icintu nangu cimo), kabili kwabo kupyanyishapo Ukucetekela ukwacilamo, umo tupalamina kuli Lesa."

(3) UMUKATE. Abantu abengi batila ulubatisho na pamo umulalilo wa kwa Shikulu e ungatupele cikuku ca kutu- pususha. Lelo Baibele ilakana! Ifilonganino ifingi fyaba ne fintu ifingi ifyo beto kutila "Imfumu." Batila ukulya ifi fintu e kungapele pusukilo ku muntu. Baibele yakana! Ipusukilo lyaba fye ukupiti- la mu mulopa wa kwa Yesu Kristu. Abena Kolose 1:14: "Muli uyo e mo twakwatilo kulubuka, e kulekelelwe membu." Aba Hebere 9:22: "Na kabili kuti twatila, ku Malango fyonse fisangululwa ku mulopa, kabili ukwabulo kusumo mulopa takuli ukulekelele lubumbu!" Inshila shimbi, ninshi shikatutwala ku mfwa ya pee. Belengeni Yohane 10:9, na Yohane 14:6 elyo na Yohane 1:12-13.

(4) ICILONGANINO. Bushe ukuba membala wa cilonganino e kwingapususho muntu? Awe, awe, iyoo! Baibele yalikana. Lelo bambi babika mano mukuba ba membala wa cilonganino ukutila e kukabapususha. Belengeni Mateo 7:21 ilyo abantu bakene Yesu ukuti tali Shikulu nangu Umupusushi wabo, cali kwati nikakula wa nganda uwaleposaika amatafwali. Belengeni Imilimo ya Batumwa 4:11-12. Kwaba ubwina Lesa bumo ubushaba na maka ya kwa Lesa (2 Timote 4:1-3). Tecisuma ukushimika pali Lesa ilyo umutima uli no lubumbu, ukwabulo kuti upilibulwe (1 Tito 1:16).

(5) SHIMAPEPO NANGU UMUNTU. Abantu abengi balafwayo muntu uwingababelelako uluse ukufuma ku membu shabo. Limo limo uyu muntu ba mwito kutila ni Shimapepo nangu ing'anga, nangu ukuti aliba nangu ukuti aliba na maka ya mupashi, lelo Paibele itila kwaba fye Umupusushi

bwakwe umwine mwishiwi lyakwe.

(3) Bomfyeni Baibele ukupitila mukusunga ba beshi bamo bamo pa mutima. Cinshi ico ukusunga ba beshi pa mutima kwa wamina?

1. Pantu e nshila imo iya aanguka iyakwishibilamo ifyo Baibele ibomba.

2. E nshila imo iyakuletelamo abantu kuli Kristu. Takwaba icingabomba ukucila pa cebo ca kwa Shikulu. Pantu mukalakwate fyebo ifya kushimikilako abantu bambi ilyo mwasungila ama beshi ya muli Baibele yamo yamo (Belengeni muli 1 Petro 3:15.)

3. Caliba na maka pa kucimfyo lubumbu. Baibele yatila: "Mumutima wandi nabikamo Icebo cenu, ukuti ni bembuka kuli imwe." (Amalumbo na 119:11.)

4. Baibele ilafwaikwa pa kuti tucimfye amaka ya kwa ciwa. Ilyo Yesu ali pakweshiwa kuli Ciwa muli Mateo 4, tulesango kutila aleyasuka ukubomfya amalumbo ya muli Baibele. E ico, ukupitila mufilangililo fya kwa Yesu tulasambilila inshila isha cila pali fyonse, Uku-bomfye filembo fya muli Baibele e kucimfya maka ya kwa Ciwa.

(4) Kuti naishiba shani amalumbo ya muli Baibele?

1. Saleni inshila imo iyo mwingasambililamo aya ma beshi. Sambilileni ama beshi aengi mu mulungu umo. Taciposa nshita. Kuti mulesa-mbilila Baibele nangu muleenda muli Bashi. Pantu Lesa ali nokumyafwilisha.

2. Sambilileni ukupitila mukubelenga. Lembeni umutwe we lyashi elyo mubikepo na mabeshi ayo mulefwayo kuti mubeleshe. Nalimo kuti mwatendeko kusambilila pa ma beshi ayalanda

"Te ku milimo ya bulungami iyo twacitile, lelo umwabelo luse lwakwe, mu kusamba kwa kufyalwa libili no kulengwa cipya cipya ku Mupashi wa mushilo" (Tito 3:5). "Bonse twaba ngo wakowela, no bulungami bwesu nge laya lya citatilo, bonse tulokota ngo lulembelya, na 'mampulu yesu yatusenda ngo mwela" (Esaya 64:6). Paulo aletwibukisho kutila na Abrahamu wine tapuswike pa mulandu wa milimo lelo ni pa mulandu wa citetekelo cintu ali naco. (Belengeni Abena Roma 4:2-3.)

(2) UKUKONKA 'MAFUNDE - Kwaba bamo abalolekesha ku Cipingo ca Kale no kusoso kutila tufwile ukusunga mafunde pa kuti tukapusuke. Paulo alilandile sana sana pali uyu mulandu, ukucila ku cilonganino ca bena Galatia. "Lelo twaishibo kuti umuntu talungamikilwa ku kubombe fisosa Amalango, kano ku kutetekela kwa kuli Yesu Kristu, ukuti tulungamikikwe umuntunse nangu umo" (Abena Galatia 2:16). na Galatia 3:11-13 "Awe, calangwo kuti takuli uwalungamikilwa ku Malango ku menso ya kwa Lesa; ico, Uwalungama ni ku kutetekela e akekalila no mweo; na Malango tayali ku kutetekela iyo: lelo, Uwayacita akaba no mweo muli yene. Kristu atulubwile ku citipu ca Malango, pa kutubele citipu (Pantu calembwa, aciti, Natipwa onse uwakulikwa pa cimuti.) Na bena Galatia 3:24: "E ico Amalango yali kafundisha wesu ukufika na kuli Kristu, ukuti tulungamiki-lwe ku kutetekela." Abena Roma 3:20-24: "Pa kuti ku menso yakwe umuntunse nangu umo takalungamiki-lwe ku kubombe fisosa Amalango. Pantu Amalango e yalengo kwishibo lubumbu. Lelo nomba ubulungami bwa kwa Lesa bwalengwo kumoneka ukwabula Amalango, nelyo Amalango na bakasesema babushimiko bunte, e bulungami bwa kwa Lesa ubwishila mu kutetekela Yesu Kristu, kuli bonse abatetekela. Pantu takuli muncishanya. Pantu bonse nababembuka, muli bapelebela ku bukata bwa kwa Lesa. Balungamililwa ku kusenamina kwakwe fye ku cilubula ca muli Yesu Kristu." 1 Timote 1:9: "Ukuti amalango tayacitilwo mulungami, kano abashisakamana malango na 'bashinakilako, abashiyepea na

1 Yohane 1:9: "Wene wa cishinka kabili mulungami ukuti atulekelele imembu, no kutusangulula ku kuulunga-na konse; nga tutila,"

1 Abena Tesalonika 5:2: "Pantu mwe bene mwaishibisho kuti ubushiku bwa kwa Shikulu bukesa ngo mupupu ubushiku."

Icipande 5

KALETA WA BANTU KULI KRISTU NA MAFYA AYO ALI NO KUBA NAYO

Isambililo 9

IFYO ALI NOKUCITA KU MAFUNDISHO AYA BUFI

Abantu abengi baba abatemwa ukupepa lelo tabala-pusushiwa. Bamo bamo baba na ba fyashi abali abena Kristu, na limo basambilile mu masukulu ya ba minshoni. Bambi nabo balisambililapo amashiwi ya kwa Lesa. Mu nshile shingi balishibe fintu ifingi pali Baibele, bambi nabo baba ne mifundile yabo iyaibela. Tulingile ukuba abaitanyanya ukupokelela ifisuma fyonse ifili mu mipepele yabo, lelo tulingile ukulungika ifilubo fyabo ukwabulo kutina. Pamo nga bakuleta wa myeo ya bantu kuli Kristu, ico tufwaisha filubo fimo-fimo ifya pe pususkilo. E ico, muli aya mashiwi twa-lasambilila tullefwayo kweshako ukusanga amalembu yakutwafwilishako mu bwafya bwesu.

Abo Bonse Abatetekela Mukupusushiwa Ukupitila Mu:
(1) MILIMO. Bushe umuntu kuti apusushiwa ukupitila mu kucite fintu ifisuma, nangu mukukonka amafunde ya kwa Lesa? Baibele yalikhana. Abena Efese 2:8-9: "Pantu ni ku kusenamina mwapususkila, pa kutetekela; kabili te cintu cafuma kuli imwe, ca bupe ca kwaLesu, taca-fuma mu milimo, pa kuti umuntu tengatakisha."

pa lubembu, nangu pa bupingulo, na pamo pe pusukilo.

3. Sambilileni ukupitila mukupitulukamo. Pitu-lukeni mwi beshi cila bushiku mpaka mwalisa-ambilila.

(5) Bomfyeni Baibele ukupitila mukulibika mu minwe ya muntu uushilapokelela Kristu. Cilafwilishako ukupelo muntu ukuti aibelengele umwine. Icebo ca kwa Lesa cilaba na maka ilyo cibomba kuli wene ilyo aleibelengelo mwine. Limbi kuti mwatemwo kumupela Baibele nga cakutula takwata.

(6) Mulingile ukushile fishilwa panshi ya malembo ayo mwasala. Ukucite fi e kukamwafwilishako ukusambilila aya ma beshi bwangu bwangu. Salenipo inshila iyo mwingabomfya ilyo mwakulalemba muli Baibele yenu. Ilyo mwatontonkanyo kupela Baibele ku muntu muleshimikilako kuti mwabalanga ama beshi ayalingile ukubafwilishako ukwishiba ifyo Shikulu alefwaya.

(7) Bomfyeni Baibele no kutetekela muli Mupashi wa Mushilo ukuti uletutungulula ukumono lubuto mu malembo. Ukwabulo kucite fi fintu abashaishiba Kristu teti beshibe ifishinka. "Lelo umuntu wa cifyalilwa tapokelela ifya Mupashi wa kwa Lesa pantu kuli wene fya buwelewele, kabili afilwo kufiishiba, ico ukwishibwa fiishibwa ku mupashi" (1 Abena Korinti 2:14). Ukwabulo Mupashi wa Mushilo ushapusushiwa aba kunse elyo alelolesha mukati. Lelo uwakwata Umupashi wamushilo, umutima ulatwalwa mukati ka cishinka no kwishiba Yesu Kristu uwinga mupususha.

AMEPUSHO YAKUPITULUKAMO NA MALEMBO YA KUSAMBILILA

Isambililo 4

1. Lumbuleni inshila 6 isho mwingalabomfya ilyo mulepelo bunte ukupilila muli Baibele yenu.

2. Cinshi ico mwingasungila ama beshi pa mutima?

3. Landeni ifishinka! Ni nshita iikalamba nangu inono iyo mwacilabelangelamo Baibele ilelo? Nga mu mulungu wapwile? Nga mu mweshi wapwile?

4. Landeni pa bukankala ubwaba mukuba uwa cishinka lyonse fye mu mweo wa bwina Kristu uuleta 'bantu kuli Kristu.

Amalembo ya kusambilila (Ica ntanshi shileni ifishilwa mu malembo ya muli Baibele yenu ayo mwasala.)

1 Abena Korinti 2:14: "Lelo umuntu wa cifyalilwa tapokelelela ifya Mupashi wa kwa Lesa; pantu kuli wene fya buwelewele, kabili afilwo kufiishiba ico ukwishibwa fiishibwa ku mupashi."

1 Yohane 1:8: "Nga tutila, Tatuli na lubumbu, tulaibepa, ne cine muli ifwe tamuli."

Esaya 64:6: "Bonse twaba ngo wakowela, no bulungani bwesu nge laya lya citatilo, bonse tulokota ngo lulembelya, na 'mampulu yesu yatusenda ngo mwela."

2 Tesalonika 1:8-9: "Maka yakwe mu mulilo uulebilima, ukucite cilandushi ku bakano kwishiba Lesa, na ku bashinakila mbila nsuma ya kwa Shikulwifwe Yesu; bantu abakamono kukandwa, uboni bwa muyayaya, ukufuma ku cinso ca kwa Shikulu na ku bukata bwa maka yakwe."

Isambililo 5

IFYAKUMWAFWILISHAKO UKUPELE MBILA NSUMA KU BANTU, NA FIMBI IFI NGA MWAFWILISHAKO

Ukupelo bunte pali Kristu kulafwayo kubomfye fintu ifingi, nga ca kutila mulefwayo kube nte iya

mwabalanga amalembo ayalanda pa myeo ya abo abasangile ubwelelo mu citetekelo muli Kristu pa numa ya kubembuka (2 Samwele 12:13, Luka 15:18).

6 - PA KULEKELESHA, KWATENI IPEPO LYA KUTOTELA LESA

Koselesheni umuntu muli nankwe ukuti apepe no kutotela Lesa pa fintu amucitila. Mwebeni ukuti atotele Lesa mu nshila iyo alefwaya mwine. Pantu amashiwi tayacindeme ukucila ifili mu mweo wakwe.

AMEPUSHO YA KUPITULUKAMO NA MALEMBO YA KUSAMBILILA

Isambililo 8

(1) Cinshi ukulolela kwabela ubulwani?

(2) Shimikeni pa muntu uwa muli Baibele uwalolele lelo "alicelelewe."

(3) Peleni icilangililo ca muli Baibele pa muntu uwali umu bembu lelo uwasangile ubwelelo kuli Kristu.

Amalembo yakusambilila (Ica ntanshi shileni ifishilwa mu ma beshi ya muli Baibele yenu.)

2 Abena Korinti 6:2: "(Pantu atila, Mu nshita ya kupokelelwamo nalikumfwile, na mu bushiku bwe pusukilo nalikwafwile. Moneni, e nshita ya kupokelelwamo; nombamba e bushiku bwe pusukilo.)"

Ukusokolola 16:15: "Moneni, ndeisa ngo mupupu; alishuka uulelola, no kubakishe fya kufwala fyakwe, ukuti eenda bwamba, kabili bemona nsoni shakwe.)"

Mateo 12:30: "Uushili pamo na ine, ninshi apusana na ine; uushilonganya na ine, asalanganya."

Yohane 5:24: "Ndemwebe cine cine, nati uulemfwe cebo candi, no kutetekela uwantumine, aba no mweo wa muyayaya; kabili tesa mu bupingushi, lelo nafuma mu mfwa naingila mu mweo."

mbe Kristu ukwisa mu kwingila mu mutima wakwe no kuti amupushe.

3 - TEYANYENI INSHITA YE PEPO ILYO UMUNENU NAO ENGAPE-PAKO

Kuti alomba pamo ngo mubumbu no kulombo kuti Yesu ese awanye umutima wakwe. Nga cakutila talaishiba ifya kupepa nangu alewayaway, kuti mwamutangilila ukuti alemikonka pa numa ilyo mulepepa.

Ilyo mulepepa muleso-so kutila: "Nalapila ukutula ndi muntu uwalubumbu... Teti njipusushe, ndelomba Kristu ukwisa mu mutima wandi, Natetekela, Shikulu Yesu, Wafwilile ine, napokelela imwe mukati ka mutima wandi nga Shikulu kabili Umupusushi..."

4 - UKUSALA

Ilyo mwapwo kupepa, cisuma ukukoselesha abo mule-shimikila ukuti beshibe ifyo basalo kucita, elyo no kubepusha nga ca kutila ukusala kwabo kufumine ku mutima wabo. Koselesheni ubukankala bwa kupokelela Kristu mu citetekelo ukucila mu fintu baumfwa mu mutima wabo. Kuti mwabelenga amalemo ya kwa Lesa yamo yamo ayo mwa belenga kale (Abena Roma 10:9,13). Bala-ngeni ubucindami bwa citetekelo ca kwa Lesa mukutubelelo luse ku membu shesu (1 Yohane 1:9).

5 TWALILILENI UKUBATUNGULULA KULI KRISTU

Nga ca kutila tashininkishe pa mulandu wakupusushi-wa, mwifumapo ukuti umulimo wenu naupwa, iyoo. Twali-lileni ukubalanga ifishinka ifyo Kristu acita ne fyo abalaya. Amalemo yambi ayo mwingabomfya ni aya, Mateo 10:32, Luka 12:8, Amapinda 28:13. Kuti

cine. Kuliko ifintu ifingi ifyo mwingasambilila ifyo mwingalabomfya pa kupelo bunte, twalasambililako fimo fimo muli uyu capitala.

1 - TENDEKENI UBUNTE BONSE NE PEPO

Lombeni Lesa ukumulanga abo mwingapelako ubunte, kabili lombeni Mupashi wa Mushilo ukumitungulula. Nga ca kutila muletonkanyako bamo, mubalembe ishina pa cipepala apo mulemba ifyo mulomba kuli Lesa. Mulebomfya ici cipepala mu mapepo yenu. Ilingi line abo Lesa afwayo kuti mulebashimikilako icebo cakwe ni balupwa wenu, ba cibusa wenu, abo mwapalamana nabo, nabo musambilila nabo nabo mubomba nabo. Lombeni lyonse. "Lelo Sione apo akomwe fumo, e pa kupapa abana bakwe abaume" (Esaya 66:8).

Lombeni Lesa ukuti esule imitima yabo mukuti bapokelelele ubunte. Lombeni Lesa ukuti ateyanye umu-shili wa kubyalapo imbuto sha cebo cakwe mu kati ka mitima yabo. Lombeni Lesa ukuti afumye ubupofu ubwa-ba pa mensho ya muntu uushilapokelela Kristu ngo Mupusushi wakwe, kabili afume ku maka ya kwa ciwa.

2 - CILABUSHIKU MONENI NGA CA KUTILA UMWEO WENU ULE-TWALILILA MULI KRISTU

Ukwabulo kuti muletungululo mweo wa mu Mupashi, tamwakalete abantu kuli Kristu. "E ico, mwe bamunyi-nane, ndemupapatila ku nkumbu sha kwa Lesa, tuleni imibili yenu bulilambo bwa mweo, ubwa mushilo, ubwa kutemuna Lesa; e kupepa kwenu ukwa bumupashi. Kabili mwipalana no bwikashi bunu; lelo musangulwe mu kule-gwa kwa mitima yenu ipya ukuti mulinge icabo kufwaya kwa kwa Lesa, icisuma kabili ica kutemuna kabili icapwililila" (Abena Roma 12:1-2).

3 - MUBE ABAILUKA KU NSHITA ISHO LESA AMIPELEAMO ABO MULINGILE UKUSHIMIKILAKO ICEBO CAKWE

Pantu pa numa yakupepelako umuntu umo, icikonkapo kufwaishe nshita iyo mwingalanda nankwe. Lelo

mulingile ukuba abailuka pantu kuliko inshita ilyo
kasa e ngamipelo abo mushalepepelako, ukuti mubalet
kuli Shikulu. Ilingi line inshita ya musango yu e
fisabo, lelo twalishibo kutila inshita ishacilamo
busuma nisho isho mwalepepelako ukuti shikese citika.
Ishi nshita kutishaisa bako ukupitila mukuba:

1. Nokutemwa ku bantu. Abantu abo mwikala nabo abengi tababa ne nsansa, lelo nga ca kutila mwabalango kutemwa tabakapose nshita ukumilondolwela ifibashupa mutima kuli Kristu, Shikulu wabo.

Inte sha kwa Kristu ishingiri shifwaya fye ukushimi-
ke fintu ifyo baishiba ukanaumfwa ku fintu ifyo u o
baleshimikilako alefwayo kusosa. Pantu onse uyo muli
no kukumanya alikwate fyo afwayo kuti e ngamyebak
ifyo mwingatendekelapo ukumwafwilishako. Mulingile
ukuba abaiteyanyo kuti mungone ifyo balefwayo kumilanga.
Umo atile nangu watemwisha kumukate wa nama, nga
ulefwayo kuti wikate isabi ufwiile ukwishibo kutila
isabi ilingi lyatemwe fyamba. Nga ca kuti tamwaba no
kudemwisha banenu, lombeni lisa ukuti e ngamipelo ku
kudemwa.

2. Mube abakwafilishako abanenu. Yesu Kristu, Shikulu wesu alitemenwe abantu bonse. E ico, tulemono, kutila, "Awe bonse abasangushi na 'ba bembu balepala-mina kuli wene ku kumuufwa" (Luka 15:1). Ne mwe bene mulingile ukuba ba cibusa wa bantu bonse, lyena mukasango kutila na mukwata abantu abengi abo mwinga-shimikilako icebo ca kwa Lesa.

Ico conse ico mukacita ukulanga ukutemwa, cikale-
nge mitima ya bantu ukuti ipokelele Ilandwe Lisuma,
pantu ilyo muntu ali mu bwafya, e nshite iisuma ilyo
mungabelamo nankwe bu cibusa. Kuti mwalengo kuti
abe uwamutetekela. "Yesu alepitana mukulacite fintu
ifisuma" (Imilimo ya Batumwa 10:38), e calengelo kuti
apushe aba pano isonde abengi ukufuma ku maka ya kwa
Ciwa. Nga ca kutila muletungululo uweo wa bwina

1 - MULANGENI UKUTILA CIKANKALA UKUTI ASALE IFYAKU-
CITA, NOMBA LINE

"Moneni, nomba e nshita ya kupokelelwamo, nomba e bushiku bwepususkilo" (2 Abena Korinti 6:2b). Pali ii nshita epo abengi balandila amashiwi ya bufi pa fintu ifilengo kuti bafilwe ukupokelela Shikulu wabo. Shileni amalemba ayalanda pa lwakulanda mashiwi ya bufi ukutula e yalengo kuti bafilwe ukusala Shikulu Yesu. Pantu lyena mukalayasanga bwangu ukwabula ukushupika. Cisma ukubalanga ubulwani ubwaba mu kusoso kutila "kano mailo." Basambilisheni ukubomfye fintu ifyo mwaishiba na malembo ya muli Baibeale, (Amalemba yambi ayo mwingabomfya ni aya: Mateo 25:1-13; Tmilimo ya Batumwa 24:25, Luka 12:40, 1 Abena Tesalonika 5:2, Ukusokolola 16:15.

2 - MWAFWILISHENIKO UKUTI ASALE IFYA KUCITA IFYA CINE

Takwaba ukusala ifya kwaba kwaba Kristu ukutilla te Shikulu. Kabili umuntu teti abe pakati na pa kati ka kuba umwina Kristu kulubali lumu, e lyo kulubali lumbi umwina ciwa. "Uushili pamo na ine, ninshi apusana na ine" (Mateo 12:30). Nangu kwaba ukuti twangufyanye, tatulingile ukupatikisho muntu ifya kucita pantu lyena teti atemwe nokusala Shikulu wakwe. Nga ca kutila umwine tashininkishe ukuti cisma ukupokelela Kristu, mwiesha ukucita ifyo Mupashi wa Mushilo tacitile na limo e nshila yakuti bamitamfishemo. Mupashi wa Mushilo eka e wingaleta ukushinina kuli uyu muntu pa mulandu wa lubembu, tefikansa ifyo mwaba nafyo. Kuti mwamutungulula ukufika napo ali no kupela, lelo teyeni kwi "shiwi ilinono," ililemutungulula.

Nga ca kutila mwashininkisho kutila alefwayo kuti mwabomfiya amalemo ya muli Yohane 1:12. Mwipusheni nga ca kutila alefwayo kusuminisha Yesu ukwingila mu kati ka mutima wakwe. Kabili kuti mwabomfiya Abena Roma 10:13: "pantu umuntu onse uwalilila kwi shina liya kwa Shikulu akapusushiwa." Mulombeni ukuti alo-

abalecita fyabe fi tabakapyane ubufumu bwa kwa Lesa."

Abena Roma 3:23: "Pantu takuli muncishanya.

Pantu bonse nababembuka, kabili bapelebelela ku bukata bwa kwa Lesa."

Abena Roma 6:23: "Pantu icilambu ca lubumbu ni mfwa; lelo ica bupe ca kwa Lesa mweo wa muyayaya muli Yesu Kristu Shikulwifwe."

Yohane 16:8: "Kabili ulya ilyo akesa, akashinina aba pano isonde ulwa lubumbu, no lwa bulungami, no lwa bupingushi."

Abena Roma 10:13: "Pantu, Umuntu onse uwalilila kwi shina lya kwa Shikulu akapusuka."

Isambililo 8

UKWAFWILISHO MUNTU UKUTI AISALILE UKUPOKELELA KRISTU MU MUTIMA WAKWE

Calyafya ukulanda sana pa kukabila kwesu ukwukutula tuleposa maka yesu pali Mupashi wa Mushilo ukuti aletutungulula. Umuntu uwaiteyanya ali nokupelo bunte ku muntu uo Lesa amupela mu ncende iyo Lesa asalile. Mupashi wa Mushilo ali nokututungulula mu fintu tukalasosa, pantu limbi tuli nokubwelelamo ku mayanda yesu no kusoso kutila "Na cula fye ubushiku bonse ukwabulo kuti nsange nangu cimo" Nga ca kuti mwalicita ifyo Lesa afwaya lyena kuti mulelomba amaka ya kwa Mupashi wa Mushilo ukumyeba ilyo mulingile "Ukuteye sumbu lyenu." Mube abailuka mukutungulula lwa no Mupashi wa Mushilo! Lyonse fye tulingile ukweshana na maka ukwafwilishako abo tulepelo bunte ukuti basale ifyo bali no kucita, nga kuli nshita, na Shikulu akabeswile nshita, pantu lyena ifyo twalelo-mbelapo ukufuma kuli Yehoba fikapelwa kuli ifwe.

Kristu uusuma kuti mwaleta bantu abengi kuli Shikulu wenu. Ukutemwa pamo pene ne milimo iyalandoloka muli Kristu mukati ka mweo wenu fikamoneka.

3.- MUBE ABA BUSAKA MUKUMONEKA KWENU

Nangu tacaba icicindeme lelo kuti caafwilishako mu myeo ya bantu bamo bamo. Apo mwaba inkombe ya Mfumu wa sha mfumu shonse, imimonekele yenu, ukucila sana sana umweo wenu efilingile ukuba ululumbi kuli Wene. Mulesansamuka mu mweo untu amupela. Icinso cenu cilingilo kulango kutila umutima wenu waba uwakutemwa pafyo Lesa amupela.

4 - MUBE ABASHIPA MU KUPELO BUNTE

Mucenjele ukukanaba no mwenso. Ukwabulo kuba abashipa mu mitima yenu, tamwabe inte iya cine. Baibele yatila, "Pantu Lesa amupela umutima wa bukawe, lelo uwa maka kabili umutima wa bukawe, kabili uwakutekanya. E ico; wiba na nsoni imika Shikulwifwe ubunte nangu kuli ine ne mweo wakwe" (2 Timote 1:7-8). Abantu abengi ni bantu balatina ifyolwani, nangu balatina ifyo fye abashipa. Lelo nga ca kutila mwalitetekela mu maka ya kwa Shikulu lyena ninshi tamwakasebane. Pantu ukushipikisha kufuma mu kuba abaishiba ifyo abantu bakabila kabili nokumono kutila abantu balafwaisho kumfwa icebo ca kwa Kristu. Nga cinshi ico wingalatinina ukushimike Landwe lya bumi ku munobe untu waishibo kutila alifwa ku lubumbu lwa mutima wakwe? Beni abacitetekelo mukutemwa. Lombeni ukuti Lesa engalamukoselesha. Efyo abasambi bacitile, elyo batile, "Nomba mwe Shikulu moneni..." (Imilimo ya Batumwa 4:29). Balefwayo buntungwa na maka ya kula-shimikila pali Yesu. Ku ntanshi tulabelenge fyo Kristu ayaswike amapepo yabo. (Belengeni Imilimo ya Batumwa 4:31). Lombeni mupokelele amaka, kabili muye mukushimike cebo ca mweo mukushipa.

5 - MULEBOMFYA UTUTABO TWAKUPELA BANTU

Imbuto isho muli no kutanda cebo ca kwa Lesa.

Kuti mwacite ci bwino bwino ukupitila mukupelo tupepala apaba amashiwi ya kwa Lesa, nokupelo bunte. Ukupelo muntu uushilapususshiwa, icakuti engabelengela e cikankala sana sana. Cilaba ica cindamisha ilyo muli pa lwendo nangu ilyo muli pe bumba lya bantu ukwabule nshita yakuti mwingabalondwela bwino bwino. Cintu icisuma lyonse ukusenda utumapepala mu matumba yenu. Abantu abengi

balipusuka pa numa yakwabapela ututabo utwalembwapo mashiwi ya kwa Lesa. "Ku lucelo tande mbuto shobe, ukufika na ku cungulo wileka kuboko kobe kutushe; pantu tawishibe ico cikashuka, ici napamo ici,..." (Lukala Milandu 11:6).

Belengeni amafunde ayo mulingile ukukonka ilyo mulepela utu tupepala:

1 - Mwipela utupepala kuli onse ukwabulo kuti mupepe. Pantu imwe, nangu akatabo teti mulete imyeo ya bantu kuli Kristu. Lelo Mupashi wa Mushilo eka fye e wingacite cintu ca musango yu. E ico, baleni pepeni ilyo tamulapela aya mapepala ku bantu. Lombeni Lesa ukumitungulula ku muntu u o muli nokupelako icebo ca kwa Lesa. Lombeni Lesa ukuti amwafwilishako ukusala akatabo akalingile ukupelo yu muntu. Lombeni Lesa ukuti apaale aka katabo pamo pene no muntu uli nokuka-poka.

2 - Peleni utupepala utulingile. Akatabo kalingile ukulanda amashiwi ayalingile no bwafya ubo umuntu ali nabo. Icilangililo, mwipela akatabo akalanda pa cupeupe ku muntu umukalamba.

3 - Landeni no muntu wenu. Pantu lyena elyo mukeshibo bwafya ubo akwete ne fyo mwingamwafwilishako. Esheni

Pantu ukutetekela e kupokelela Kristu, kabili ukupokelela ekulolela pa bulayo bwakwe, "Pantu umuntu onse uwalilila pe shina lya kwa Shikulu akapusuka (Abena Roma 10:13).

Ukutetekela te pamo nokubika amano mu maka nangu mu fyo umubili wesu umfwa pa kuti tukacite bwino bwino. Lelo ukutetekela e kusubila mu milimo iyo Yesu Kristu apwa kale, pantu alatwebo kutila, "Nga twayebelele membu shesu, ena wa citetekelo kabili mulungami akatwelela imembu shesu, kabili akatusambe fibi fyesu fyonse" (1 Yohane 1:9).

AMEPUSHO YA KUPITULUKAMO NA MALEMBO YA KUSAMBILILA

Isambililo 7

- (1) Ulubumbu cinshi? Landenipo sana sana.
- (2) Bushe abantu ba bashinina shani pa mulandu wa membu shabo?
- (3) Ni bani ababembuka? Lembeni ibeshi ililelanda pali ici cine.
- (4) Finshi ifyo tulingile ukucita pa mulandu wa lubumbu lwesu? Bushe imwe pa lwenu ifi fintu ifyo Lesa amifunda ukucita mwalificita? Nga ca kuti tamulaficita, baleni lekeni ukubelenga.

Talani mushininkishe ukutila mwalifikonka elyo mutwalilile.

Amalemo ya kusambilila (Ica ntanshi shileni ifishilwa panshi ya malemo ya muli Baibele yenu.)

Abena Galatia 5:19-20: "Lelo imilimo ya bumubili ili pa mbilibili, ni 'yi, ubulalelale, ukukowela, bucilende, ukupepo tulubi, ubuloshi, ulupato, ifikansa, akalumwa, icipyu, akafindwe, akapatulula, bucalibela, akaso, ukukolwakolwa, iciwowo, ne fyalingana ne fi; ndemwebela libela, ifyo namwebele kale, nati,

3 - MUSHININENI UKUTILA UWAKUMUPUSUSHA NI KRISTU

Nga ca kutila icilambu ca lubumbu ni mfwa--- nga ca kutila bonse balibembuka--- nga ca kutila umuntu teti aipusushe umwine eka --- bushe lisubilo nshi ilyo twaba nalyo? "Lelo Lesa asokololo kututemwa kwakwe kwine, pa kuti ilyo twali tucili aba bembu Kristu alitufwilile" (Abena Roma 5:8). Yesu e walipile umutengo wa mfwa mu cifulo cenu. "Pantu mwashitilwe mu mutengo" (2 Abena Korinti 6:20). Kristu eka fye ewatusendele icifulo cesu ukuti tupusushiwe, pantu Kristu Yesu e wali fye uwabulo lubumbu, Umwana wa kwa Lesa. Apo aishileba umuntu, "Amucitile ukubo lubumbu pa mulandu wa ifwe, ukuti ifwe tube ubulungami bwa kwa Lesa muli wene" (2 Abena Korinti 5:21). Lesa alitupele nshita ya kupususishamo imyeo yesu lelo atupele nshila imo fye - Inshila yakwe ukupitila muli Mwane. "... nangu lishina limbi tamuli mwisamba lya mulu ilyapélwa mu bantu, umo tuli no kupusukila" (Imilimo ya Batumwa 4:12).

4 - MUSHININENI UKUTILA KULI FYE IFINTU FIBILI IFYO

AFWILE UKUCITA

Shininkisheni ukutula aumfwikishe fyo alesambilila. Mwitontonkanyo kutila na limo aleumfwa amashiwi ayo mubomfya nangu insoselo pa mulandu wa kupusuka.

(1) Apo asumina ukutula aba umubumbu, uwaluba mu lubumbu lwakwe, alingile alapile 'mumbu shakwe nokufuma kuli ciwa ukuti ese ku maka ya kwa Yehoba. "Lelo nga mwakano kulapila mukonaika" (Luka 13:3). Ukulapila cipilibulo kuba no bulanda pa mulandu wa lubumbu. "... amalambo ya kwa Shikulu mutima uwalopota, umutima uwalopota, uwafunshika tamwakausule mwe Lesa" (Amalumbo 51:17).

(2) Apo mwafula ku fibi nomba bweleleni kuli Shikulu Yesu no kumutetekela pa kuti akamipusushe (Imilimo ya Batumwa 16:31). Ukutetekela te cintu icisa mukubako ukupitila mu mano ya muntu iyoo.

ukutwale lyashi pa ntanshi pa kuti apokelelele aka kapepala. Pantu kuti cawama nga ca kutila alomba umwini eka. Esheni ukuti asumine ukukapoka ilyo tamulamupela.

4 - Lyonse fye, peleni akatabo mu mutima wa nsansa. Umusulwishi wa fiye alaba ne nsansa, ne mwe bene mulingile ukube fyo fine. Pantu nga mulemoneka abakali lyena takwakabe ukapoke cebo cenu. Pantu te lingi ilintu umuntu e ngakana ukupokelelela akatabo nga cakutila mwa mupela no mutima wa nsansa.

5 - Mwilapatikisha 'bantu ukupokelelelo tutabo. Pantu ukulingana ne funde, ilyo mulepela icipele pele utu tupepala kubalepita, utwingi balatuposaika. Pantu ilyo ututupepala twalamfya mu musebo, ninshi mwasebanye cebo ca kwa Shikulu wenu kabili ninshi mwamulufyanya. E ico, cisuma ukupela utupezepala utunono ku bantu abanono ukucila ukupela cinkupiti wa bantu abashilefwaya.

6 - Bomfyeni utupezepala utumoneka bwino bwino. Pantu imwe pamo pene na Shikulu wenu bakamwishibila ku tupepala uto mubomfya. Kuti mwabomfya utupezepala utwalembwa mu filembo ifisuma ukufuma ku cilonganano cenu nangu kuli abo abapelo 'tu tutabo. Bomfyeni ututabo uto balemba bwino bwino, utushabamo ne filubo.

7 - Mulesungo tupepala bwino bwino. Moneni ukuti utupezepala tuli utwabusaka ilyo mulepela ku bantu. Pantu ilyo mwaatusende nshiku ishingini mu matumba yenu, ninshi tukapetama.

8 - Bomfyeni utupezepala utwingafwilishako abantu. Mwilabomfya utupezepala utulanda ifibi pa filonganano fimbi nangu pa bantu bambi. Pantu umulimo wesu tekupele milandu ku bantu bambi, lelo kupele cebo ce pusukilo kuli abo bonse abaluba.

9 - Tontonkanyeni nshila ishipya isho mwingabomfya ilyo mulepelo tu tutabo. Bomfyeni utu tupepela muli

bakalata bantu mulemba pakutwale fipepala fya kulipi-lapo indalama sha menshi nangu isha malaiti. Kuti mwatubika mu ncende isho mwaishibo kuti abantu bali no kwisatusenda. Fwayeni inshila na shimbi isha kutila mukalepelelamo utu tupepala ku bantu.

10 - Tendekezi nomba line ukubomfya utu tupepala cila-bushiku. Lekenzi ukulolelo kutila mukaba ne nshita ilyo mukalapela amapepala aengi ku bantu cila bushiku pantu tayakamoneke. Tendekezi ukubomfya akapepala kamo cila bushiku, kabili mukamona ifyo Lesa akamipele palo.

4. Fimo fimo ifyo muli nokucita nefyo mushilingile ukucita;

1. Ifintu fimo fimo ifyo mulingile mwaibukisho kucita;

- (1) Bomfyeni Baibele yenu. Ikateni Baibele yenu mu maboko no kulabelenga amalemba cila muku.
- (2) Lyonse fye mube aba nsansa. Mube abakubomfyeni shiwi ilisuma. Lekenzi Mupashi wa Mushilo abombe muli imwe. Mwimulesha ukupitila mukufulunganye milimo yakwe.
- (3) Langeni ukuti na musakamana abo mulelanda nabo.
- (4) Cisma ukubomba na bantu abo mulingene myaka. Nga ca kutila mwaba aba nakashi mulingile ukubombela pa banakashi banenu. Nga muli balumendo bombeni na balumendo banenu. Nga ca kutila mulebomba na bantu abashili baume nangu abanakashi banenu, lombeni ukuti Lesa e ngamitungulula. Mwilatandalila ilyo muli no mwanakashi nangu no mwaume (nga muli abanakashi).
- (5) Bombeni no muntu umo pa nshita imo. Pantu uyu mulandu wepusukilo caba ica mubumfisololo mukati ka mutima wa kwa cila muntu.

(Abena Roma 6:23). Ici, e calengelo kutila Kristu afwe. Afwile mu cifulo cesu. Ulubumbu lulafumyo muntu kuli Lesa. "Ukucite cilandushi ku bakano kwishiba Lesa, na bashinakila mbila nsuma ya kwa Shikulwifwe Yesu; bantu abakamono kukandwa, uboni bwa muyayaya, ukufuma ku cingo ca kwa Shikulu na ku bukata bwa maka yakwe, ilyo akesa ku kucindikilwa mu ba mushilo bakwe" (2 Abena Tesalonika 1:8-9). Abantu balingile ukwishibe cishinka ca bupingulo bwa kwa Lesa, kabili no bukulu bwa kutemwa kwakwe mukupususha.

2 - MUSHININENI UKUTILA TETI AIPUSUSHE

Kuti cawama nga ca kutila mwabomfya 'malembo pa kusambilisho kutila umuntu teti aipusushe. Pantu ilyo fye twasumino kuti teti tuiipusushe elyo tukapo-kelelo bwafwilisho. Ubulungami ubwakuipelela tabwaka-twafwilishe (Belengeni Esaya 64:6). Nangu fye ukucite milimo iisuma teti citwafwilisheko. (Belengeni Abena Efese 2:8-20.) Nangu fye ukuba ne cumfwila ku mafunde ya pali lino isonde-ukulacite fisuma teti kutupusushe (Abena Roma 3:20). Pakubalanga ifi fishinka, kuti mwaesha ukubelenga ifya citike ku mulumendo ulya uwali ne fyuma (Marko 10:17-31). Nangu amashiwi ya pali Nikodemo (Yohane 3:1-16).

Pantu ukutontonkanyo kutila "twaliba fye abaliganana na cite, nabaya ku kupepa," nangu ukutula, "Ine nawamapo ukucila kantwa," e cilangililo ca kutila tulafilwo kumone cine no kuti twise kuli Yesu Kristu. Ku ba Fariseo Yesu atile, "Amube mpofu, nga tamukwete lubumbu, lelo nomba muleti, tulamona, ulubumbu lwenu lucilipo" (Yohane 9:41). Kuti mwabeba ukuti umuntu uwaluba aba ngo muntu uwarwena pa kati ka mu mana. Nga atwalililo kuti alelwisho kuti aipusushe, ninshi elyo e ngafwa bwangu bwangu. Nangu ukumupelele ntambo yakuti e kateko e lyo apusushiwe tekuti cimwafwe. Lelo nga ca kutila aikatako lyena kuti apusushiwa. E ico, no muntu uwapokelela Shikulu nao akapusushiwa.

bumbili. "ukukowela, bucilende, ukupepo tulubi, ubuloshi, ulupato, ifikansa, akalumwa, icipyu, akafinawe, akapatulula, bucaibela, akaso ukukolwakolwa, iciwowo, ne fyalingana nefi, ndemwebela libela, ifyo namwebele kale, nati, abalecite fyabe fi tabakapyane ubufumu bwa kwa Lesa" (Abena Galatia 5:20-21). Nga ca kutila ifyalandwa muli aya ma beshi ukuti ifi lubumbu, ninani u wabembuka?

(2) Ne'mwe bene muli babumbu! 'Pantu bonse balibembuka no kupelebelela ku bukata bwa kwa Lesa" (Abena Roma 3:23). Limo limo umuntu kuti aba impofu no kukana ukumono lubumbu lwakwe Baibele itila, "Nga twasoso kutila tatwakwata ulubumbu, tulaibepa kabili ne cine ta caba muli ifwe" (1 Yohane 1:8) Uyo onse uungaikuto kutila mulungami, ukupitila mu milimo yakwe nangu mu bulungami - e upelwo mulandu ku cebo ca kwa Lesa, icisoso kutila, "Bonse twaba ngo wakowela, no bulungami bwesu nge laya lya citatilo." Esaya 64:6

(3) Ubulwani bwa mulubumbu. Mulingile ukulanga abomuleshimikilako Icebo ca kwa Lesa ukutila, ukukana 'ba na Kristu, e cintu cimo icibi nga nshi. Pantu Baibele yalitwebo kutila Umupashi wa kwa Lesa uli nokutalikana na bantu, kabili lilatwebako nefyo icifulo cesu nanngu isenge lyesu lyaba na Lesa "Umu-tetekela tappingulwa; uushitetekela napingulwa kale ico tatetekele shina lya Mwana uwafyalwa eka wa kwa Lesa" (Yohane 3:18). "Uutetekelo Mwana aba no mweo wa muyayaya; uushumfwa Mwana takamone umweo, lelo icipyu ca kwa Lesa caikala pali wene" (Yohane 3:36). Kuliko ubulwani na bumbi. Ukutwalilila ukukana Kristu e kupilibulo kuti umutima wa muntu ube uwakosa ukwabule cebo ca kwa Shikulu. Uku kukosa kuti kwaletu 'bonaushi. "Umuntu uwebaulwaebaulwa no kutamiko mukoshi, akapumikishiwo kufunaulwa, no kubulo kupola" (Amapinda 29:1).

(4) Ififuma mu lubumbu. Lyonse fye ulubumbu lulete fintu fimo fine. "Icilambu ca lubumbu ni mfwa"

- (6) Ilyo mulelanda akulandeni pali Kristu. Landeni pa fyo mwamutemwa.
- (7) Lombeni Lyonse. Nelyo rulelanda nangu ilyo mulepepa lekeni umutima wenu uleita Lesa ukuti alete icikuku kuli uyo uo mulepele cebo ca kwa Lesa.

2. Ifyo mushifwile ukucita:

- (1) Mwilabikana ifikansa. Pantu ii e nshila iyo mwingafililwamo ukuleta abaluba kuli Kristu. Na limo kuti cawamako ukukana lufya umuntu - ukuti muluse mukubikishanye fikansa. Pantu limbi kuti mwacimfya mu fikansa fyonse, lelo mwalufyo mweo wa muntu.
- (2) Mwilalanda mashiwi ayabi pa filonganino fimbi, Ibukiisheni ukuti umuntu mulelanda nankwe aba uwaluba, alefwaya fye umupususshi. Tulelanda pali Yesu tepa bantu bambi.
- (3) Mwilafulwa. Bambi kuti bamuseka, bamupela umulandu nangu no kumusebanya, Kutu baseka ne fyo mwatetekela na Shikulu wenu. Mwileke fintu fya musango yu ukuti fimusa-kamike kabili mwiyasuka nge fyo balelanda.
- (4) Mwiba mukwangufyanya. Pantu uyu mulimo waba uwacindamisha. Cisuma ukupokelele cilambu ca kutwala uwaluba ku kupokelelo mweo wa pee kuli Kristu.
- (5) Mwileka ukuti bamufumye mu mashiwi ya kwa Kristu. Pantu ifi e fikacitika ilyo mulelanda nabo. Lelo landeni pali Kristu! Ibukiisheni ifyo abantu balefwayo kuti bafumye Yesu pakulanda pa membu shabo, lelo alebabweshwa.
- (6) Mwilalufyanya ifyo mulelandapo. Mwilalanda pa fya lubatisho nangu pa fya kuba ba

membala wa cilonganino, lelo inshita ili nokwisa ilyo mukabeba pali ifi. Landeni fye pa fikankala pali ino nshita - Ipusukilo lya muntu.

- (7) Mwileka "Ubusuma bwenu" bucinganyaye fintu mulelandapo. Lelo beni fye abaicefya. Mwi-latontonkanyo kutila "Ine nalilungamishapo ukucila iwe."
- (8) Mwileka ukutula umute wenu utangilile amano yenu. Mwilayasuka 'mepusho ayo mushaishiba. Beni aba citetekelo. Lelo bomfanyi aka kashita ukuti mwingatwala aba bantu muli nabo kuli bashimapepo abengamwafwilishako ukulo-ndolola ifyo mwafilwo kumfwa.
- (9) Mwilaba nga kuwe. Ibukisheni ukutula kuti mwaba abashipa nokulange cikuku pa nshita imo ine.

AMEPUSHO YAKUPITULUKA NA MALEMBO YA KUSAMBILILA

Isambililo 5

1. Finshi ifilingile ukucitwa ilyo mwasala ukuya mukupelo bunte?
  2. Kuti nasanga shani inshita ya kuleta imyeo ya bantu?
  3. Lembani amafunde yasano aya pakubomfya utupepala twa mashiwi ya kwa Lesa.
  4. Lembeni ifintu fine ifyo mulingile ukucita ne fyo mushilingile ukucita ilyo mulepelo bunte.
- Amalembo yakusambilila (Ica ntanshi shileni ifishilwa mu malembo ya muli Baibele yenu.)

Abena Roma 12:1-2: "E ico, mwe bamunyinane ndemupapatila ku nkumbu sha kwa Lesa, tuleni imibili yenu bulilambo bwa mweo, ubwa mushilo, ubwa kutemuna Lesa; e kupepa kwenu ukwa bumupashi. Kabili mwipalama no bwikashi buno; lelo musangulwe mu kulengwa kwa mitima yenu ipya, ukuti mulinge icabo kufwaya kwa kwa Lesa, icisuma kabili ica kutemuna kabili icapwililila."

UKUPELE NSHILA YE PUSUKILO

Bushe kuliko fimo ifya micitikile ifyo mwingafwa-ya ukulondolwelako aba nenu? Bushe mulatontonkanya pa fyo Yesu amucitile pa kumubelelo luse no kwelele membu shenu? Pa kumipususha ukufuma ku bupingulo, no kumilayo mweo wa muyayaya?

Ilyo mwaishile kuli Kristu, mwaishilemone fintu ifingi. Pantu ukuteyanya kwe pususkilo lya bantu te cintu cimo icafula mu bucenjeshi bwa ba shing'anga. Lelo e kwakana kwa fintu ifyo mwamona ifya citike mu mweo wenu. Mwalimwene ukuti mwali abaluba, ababembu, kabili mwaishile mona ukuteyanya kwa kwa Lesa ukuti amwafwilishako musange ipususkilo. Mupashi wa Mushilo e wa miletele kuntu muli. "Kabili ulya ilyo akesa akashinina aba pano isonde ulwa lubembu, no lwa bulungami no lwa bupingushi (Yohane 16:8). Lesa alitulaya ubunte bwa kwa Mupashi wakwe mukushimikila-ko, pakuti twingaleta imyeo ya bantu bambi ukuti bengesa kuli wene, nokusange pusukilo."

1 + SHININENI ABALUBA PA MULANDU WA LUBEMBU

Aba pano isonde bonse balishibe fyo ulubembu lwaba. Icishinka ca pa mulandu wa lubembu lyonse fye cikaba nefwe. Lelo, abantu bamo taba 'tala abesho kutontonkanya pafyo ulubembu lwaba, ne fyo lucita.

- (1) Ulubembu cinshi? Baibele yatila, "Ulubembu kusule funde lya kwa Lesa" (1 Yohane 3:4). Kabili yatila, "E ico uwaishibo kucite cisuma kabili tacita, kuli wene cena lubembu (Yakobo 4:17). Kabili belengeni muli 1 Yohane 5:17. Ulubembu lulailanga ukupitila mu fintu ifingi, lelo lumonekela mukucite ico muntu afwaya ukukana cita ifyo Lesa afwaya. Esaya 53:6 atila, Ulubembu "kwalu-kila umuntu no muntu ku nshila shakwe." Tulamono 'lubembu mu kati ka myeo yesu na mu myeo ya ba nensu ukutula e musango wa

wabo. Mulebapepelako. Lombeni Lesa ukuti amupele nshita ya kulanda nabo.

2. Lembeni ifintu ifili fyonse ifingalengo kuti mufi-lwe ukubombela Lesa, no kushimike Landwe ku bashilasumina. Lombeni ukutula Lesa akamupela maka ya ku cimfya nokufumya mu mutima wenu, nangu ukutula mukawale uyu muntu kubanenu abaiteya-nya.

3. Londololeni ica citike ilyo mwalepelo bunte ubushiku bumo.

Amalemo yakusambilila (Ica ntanishi shileni ifishilwa panshi ya malembo ayo mwasala muli Baibele yenu.)

Abena Efese 2:8-9: "Pantu ni ku kusenamina mwapu-sukila, pa kutetekela, kabili te cintu cafuma kuli imwe, ca bupe ca kwa Lesa; tacafuma mu milimo, pa kuti umuntu tengatakisha."

Yohane 3:16: "Pantu Lesa atemenwe aba pano isonde ukutemwa kwa kuti apele Umwana wakwe uwafyalwa eka, ukuti onse umumutetekela eonaika, lelo abe no mweo wa muyayaya."

Yohane 3:18: "Umutetekela tappingulwa; uushitete-kela napingulwa kale, ico tatetekela shina Iya Mwana uwafyalwa eka wa kwa Lesa."

Yohane 3:36: "Utetekelo Mwana aba no mweo wa muyayaya; uushumfwa Mwana takamone umweo, lelo icipyu ca kwa Lesa caikala pali wene."

Yohane 3:3: "Yesu alyaswike, atile kuli wene, Ndekwebe cine cine, nati, ngo muntu tafyelwe ukufyalwa kwa mu mulu, te kuti amone ubufumu bwa kwa Lesa."

Icipande 4

KALETA WA MYEO YA BANTU KULI KRISTU NO MUNTU UWALUBA

Isambililo 7

Imilimo ya Batumwa 16:31: "Na bo batile, Teteke-la Shikulu Yesu Kristu, e Iyo ukapusuka, iwe na 'ba mu ng'anda yobe."

Luka 13:3: "Ndetila kuli imwe, Iyo; lelo nga mwakano kulapila, mukonaika filya fine na imwe bonse."

Imilimo ya Batumwa 4:12: "Ne pusukilo talili muli umbi nakalya, nangu lishina limbi takuli mwi samba Iya mulu ilyapelwa mu bantu, umo tuli no kupusukila."

Isambililo 6

IFYA KUCITA ILYO MWAJUMANA NO MUNTU UUSHILAPOKELELA KRISTU

Ilyo mwaba abena Kristu, mulingile ukwishibo kutila mufwile muleleta bantu kuli Kristu, kabili nokwishibo kutila Shikulu wenu ali no kubika maka muli imwe nga ca kutila mwalicita ififwaikwa, pamo ngo kuipela kuli Kristu. Kabili mulingilo kwishibo kutila apo Shikulu wenu aba na imwe, takwakabe ico mukafilwa ukucita. Pantu mwalisambilile cebo cakwe, kabili mulalomba kuli wene. Ilyo mwatendeko kupelo bunte, kuliko amafunde ayo mufwile mwakonka:

1 - TWALILILENI!

"E ico, nomba kabiye, na ine nkaba na kanwa kobe, no kukulange fyo ukasosa (Ukufuma 4:12). Bele-ngeni na Marko 16:15). Ifunde lyenu lyakutwali-lila ukuya, mulebombo mulimo wa kwa Shinwe. Tamwakacimfiye ukwabulo kuti mutendeke. Nga ca

kutula na musambilila aya masambililo yonse, nomba mufwile mwaishiba ifyo mwingatendeka. Kabiye ni ukuli aoantu, mwilolelo kuti abantu bakesha kuntu mwaba, muli Yohane 1, emo tumfwa ifyo Andrea aishileishiba Shikulu Yesu (Yohane 1:35-40). Ukufuma pali ilya nshita, Baibele ilanda pali Andrea aiti, "Ulucelelo wene asanga munyina Simone" (beshi 41). Ali musangile. Ici calola mukutula aile uko Simone ali, epa kumuleta kuli Yesu. Uwa cibili ali ni Filipi. "Ubwakonkapo Yesu apangile ati aye mu Galili, kabili asangile Filipi" (Beshi 43). Ici caishile bako ilyo Yesu aile uko ali. Ukukonkapo, "Filipi asangile Natanaele" (Beshi 45). Alimufwaile no kumuleta kuli Yesu Kristu. Pantu abalwele ebafwaya shing'anga (Luka 5:31).

2 - ISHIBENI UMUNTU MULESHIMIKILE CEBU CAKWA LESA

Kuti cawama ukwishibe fintu ifingi pa muntu uo mulelandapo ifya kwa Kristu ilyo tamulatwalilila. Ishibeni ishina lyakwe, uko ekala, umulimo untu abomba noko aepa. Ilingi line abanenu nangu ulupwa lwakwe kuti lwamilondolwela ifi fintu. Nga ca kuti mwakumana no muntu uo mushaishiba bwino bwino, esheni ukulande lyashi pakuti mwishibeko fimo fimo. Kutikeni ku fintu alemyebe. Nomba twalilileni ukufuma apo pene. Pantu imyeo ya bantu yaba icuma icikankala ico mushilingile ukulufya. Esheni ukwishiba uyu muntu, ne cifulo ekalamo. Pantu lyena teti mube ne filubo ifingi.

3 - TWALENI ILI LYASHI LYENU PA CINTU MULEFWAISHO KUTI BESHIBE

Mufwile ukwishiba ifyo mulecita. Cisuma ukulanda pa mutwe we lyashi ilyo umuntu muleshimikilako aishiba, ngefyo Yesu acitile muli Yohane 4 ku mwanakashu umwina Samaria. Pantu abalilepo ukulomba menshi ya kunwa elyo atendeke ukulanda pa mesnhi ya mweo." Mucenjele, mwilango kutula muletina ukulanda pali fimo fimo. Ilingi line kuti mwaipushe lipusho lya kutula, "bushe mwalitala amusuminisha Yesu Kristu ukwingila mu kati ka mutima wenu?" Nambu ukutula,

"Bushe mulefwayo kwishiba ifyo ukwelelwe membu kupilibula? Cilafwilishako nga ca kutula mwaba aba cishinka.

4 - MUBE ABASALAPUKA

Mube abasalapuka mukulande fintu ifilingile pa nshita iyalinga. Lelo muli nokusambilila umuye nshiku. Ukutemwa kuntu mwabalanga e kukamwafilisha sana sana muli ci. Kuti abantu bamutetekela ukupitila mukuba aba cishinka. Pantu kuli abo abafulwa bwangu bwangu, cisuma ukutendeka pa fyo Yesu apilibula kuli imwe.

5 - BOMFYENI BWINO UTUPEPALA

Iyi e nshila iisuma iyakutendekelamo ubunte. Shininkisheni ukutula aka katabo kalelanda pa fintu ifikumine ku mweo wa muntu uo mulelanda nankwe.

6 - MUYE NO MUTIMA WA KULANGE FYO MWASAKAMANA

Mukulekelesha kwa uyu capitala, ibukisheni ukutula umuntu muleshimikilako Imbila Nsuma akeshiba nga ca kutula ifyo mulelanda mwalifisunga mu mutima nangu iyoo. Mube ifyo Lesa amipanga. Pa kulondolole fintu mwaishi-ba mulingile ukulango kutekanya. Belengeni Amalumbo 126:5-6. Ilyo lyonse ilyo mwakulalanda no muntu langeni ukutula umutima wenu na usakamana pa fyo alelanda.

Kwaba bamo abaikatwa mu maka ya kwa Ciwa, abanenu, nangu balupwa benu abalesendwa ku mfw mu mishi pamo pene na mu misumba ya mukalale. Imwe mwalikwato muti uwakubaposha - Icebo ca kwa Lesa. Teti tusose ukutula, "Ee kwena twaishibe." Nangu nga ca kutula twasosele ukutula: "Bushe uusakamana pa mutima wa muntu tatonto-nkanya pali ci cintu? ... bushe takapele umuntu icilambu icilingene ne milimo yakwe?

AMEPUSHO YA KUPITULUKAMO NA MALEMBO YA KUSAMBILILA Isambililo 6

1. Lembeni amashina ya bantu ikumi abo mwaishibo kutila tabalapokelela Kristu pamo ngo Mupusushi